

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnštva števil. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovci
račun: Ljubljana števil. 16.550 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večern. p.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Kongrua na Češkoslovaškem sprejeta.

V ZBORNICI BOJ NA PESTI — DIVJANJE NAR. SOCIALISTOV IN KOMUNISTOV. — POGLAVJE O DRŽAVOTVORNOSTI.

Praga, 21. junija. (Izv.) Češkoslovaški parlament je bil v noči od sobote na nedeljo poročišče najbolj divjih ekscesov, ki so sploh mogoči. Menda je Praga v tem žalostnem poglavju dosegla rekord na svetu. Zbornica je obravnavala zakon o kongruji. Že med debato je prišlo do ostrih nastopov. Ko pa je predsednik prešel k glasovanju, so komunisti skočili po koncu in v zboru zapeli moravsko sramotilno pesem o »farju in njegovi kuharici«. Nato se je začelo divje vpitje. Vsi komunisti, socialisti in narodni socialisti so začeli razbijati s pokrovi svojih pultov s toliko silo, da so večina pokrovov razbili in odlomili. Vmes so narodni socialisti intonirali Husovo himno. Komunisti so zlomili in razbili vse svoje klopi in metali posamezne kose proti predsedstvu in klubu ljudske stranke. Nekateri socialistični in komunistični poslanci so trobili na otroške trobente in piščali samo, da so onemogočili vsak razglas. Nemški krščansko socialni poslanec Bartl je bil ranjen na očesu, slovaški poslanec Hanko je dobil tudi poškodbo, tako da sta oba morala iskati zdravniške pomoči. Komunisti in narodni socialisti so za vsako ceno hoteli preprečiti glasovanje. Ko jim vse upitje in razgrajanje ni nič pomagalo, so dejansko napadli predsednika in poročevalca (bivši minister, poslanec ljudske stranke Nosek). Oba zbornična funkcionarja sta bila v smrtni nevarnosti. Zato je vdrila v zbornico policija. Komunisti so nato napadli ministrske

klopi in jih zasuli s papirjem, ki so ga z vseh strani nametali. Med tem je drugi del opozicije že zopet napadel predsedstvo. Z rokami in pestmi so hoteli izsiliti od predsednika, da zaključi sejo pred odglasovanjem. Komunistinja Zemin se je pririla čisto do predsednika in mu iztrgala iz rok glasovalni red. Zato je znova posredovala zbornična policija. Toda komunisti in narodni socialisti so se brez nadaljnjega začeli pretepati tudi z njo. Komunist Safranko je med pretepanjem ukradel podpredsedniku zvonec in neprestano divje zvonil.

Toda večina je med tem glasovala in predsednik je končno ugotovil, da je zakon o kongruji sprejet.

Seveda je predsednikovo ugotovitev slišal komaj stenograf, zato je opozicija divjala tudi še potem, ko je predsednik sejo zaključil.

Praga, 21. junija. (Izv.) Scene, ki so se dogodile pri glasovanju o kongruji so najbrutalnejše, ki jih je ta hiša doživela. Značilno je, da je vsa ta prostastva, ki ubijajo ugled zbornice in države vodila narodno socialistična stranka, ki je imela in hoče še danes imeti v zakupu vso državotvornost in ki ima še danes v vladi svojega člana dr. Beneša. Narodni socialisti so pokazali, da je njihovo sovraštvo proti cerkvi in duhovnikom hujše in močnejše kot vsa njihova ljubezen do države. V zbornici so se poslužili metod, kakršnih si nikdar ni dovolil noben Madžar ali Nemec.

Nemški plebiscit brezuspešen.

Berlin, 21. junija. (Izv.) Včeraj se je vršilo po vsej Nemčiji ljudsko glasovanje o predlogu glede razlastitve nemških knezov brez odškodnine. Po ustavnih določilih je treba za sprejetje predloga 50% glasov vseh glasovalnih upravičencev. Glasovanje je iz-

padlo negativno. Od 39.687.148 volivnih upravičencev je glasovalo za razlastitev brez odškodnine 14.440.779. Vsega skupaj je glasovalo 38,3% volivnih upravičencev. Vlada bo sedaj forsirala, da se prejšnji vladni kompromisni predlog uzakoni.

Briand -- Poincare -- Calliaux.

Pariz, 21. junija. (Izv.) Briand se je včeraj popoldne razgovarjal s generalnim ravnateljem francoske državne banke, predsednikom izvedniškega odbora in članom tega odbora Ristom. Briand je snoči izjavil, da bo do ponedeljka zvečer sestavil vlado, katera se bo potem v četrtek predstavila obema zbornicama.

Pariz, 21. junija. (Izv.) V političnih krogih je razširjeno mnenje, da bo Briand sestavil novo vlado, v kateri bosta zastopana Po-

incare in Caillaux. Kakor poroča »Oeuvre« je verjetno, da bo Poincare v novem kabinetu, ni pa verjetno, da bi prevzel finančni portfelj.

Pariz, 21. junija. (Izv.) Briand je imel danes popoldne s Poincarejem daljše razgovore. Poincare je izjavil, da ne odklanja Briandovega povabila za vstop v vlado. Izrazil pa je željo, da se poprej še pogovori z nekaterimi svojimi prijatelji.

Evharistični kongres.

Naši romarji ne morejo na kongres.

Chicago, 21. junija. (Izv.) Včeraj se je vršila otvoritvena seja evharističnega kongresa, na kateri je bilo navzočih 12 kardinalov, 400 škofov in 3000 duhovnikov in deset milijonov udeležencev. V 367 cerkvah se je bralo 6000 maš. Na dopoldanskem zborovanju je imel otvoritveni govor kardinal Bonzano. Zborovali so v 22 jezikih. Popoldne je kardinal Mundelein pozdravil papeškega legata. Kongres se je obrnil tudi na drugoverce, naj

bi tudi oni črpali novega življenja ob uspehih tega kongresa. V nedeljo je prejelo 1 milijon romarjev sv. obhajilo.

Newyork, 21. junija. (Izv.) Ameriške izseljeniške oblasti so 64 od 77 jugoslovanskih romarjev, ki so dospeli v Newyork, da potujejo na kongres, odrekale pravico do nadaljnjega potovanja, ker ne nudijo dovolj jamstva, da so prišli v Ameriko samo radi kongresa.

Protest proti nettunskim konvencijam v Zagrebu.

Zagreb, 21. junija. (Izv.) Za nedeljo sta bila sklicana v Zagrebu dva protestna shoda proti nameri vlade, da izglasuje v parlamentu nettunske konvencije. Shod so sklicali federalisti in zagrebška akademska mladina, toda policija je obe zborovanji prepovedala. Zato so hoteli sklicati zaupniški sestanek po § 2. zakona o zborovanjih. Toda policija je tudi tak sestanek zabranila. Zato je bilo med ljudstvom veliko ogorčenje in opoldne je prišlo med koncertom vojaške godbe na Zrinjevcu do burnih demonstracij. Mladina je glasno vzklikala proti takemu nastopanju

vlade v vprašanju nettunskih pogodb. Policija je bila na demonstracijo pripravljena in je takoj od vseh strani prihitela ter začela razganjati množice. Kasneje je prišla tudi policija na konjih. Policija je aretirala skupno 26 omladincev in jih po zaslišanju obsedila na dva do osem dni zaporu. Zvečer je prišlo ponovno do demonstracij, toda policija je tako nastopila in demonstracije niso zavzele večjega razmaha. Policija je močno zastražila italijanski konzulat in tudi danes so vse straže na ulicah pomnožene.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Kralj je ozdravel od lahke influence, na kateri je trpel zadnje dni. Na Bled še ne bo odpotoval, ampak bo ostal v Belgradu do toliko časa, dokler bo zbrana narodna skupščina.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Naš poslanik v Tirani Branko Lazarević bo svoje mesto zapustil in odide v Varšavo, kamor je prestavljen.

Boža Maksimović -- Krsta Miletić.

PRAZNIKI. — PAŠIČEVE GROŽNJE. — BELGRAJSKE OBČINSKE VOLITVE. — NOVI SPORI MED RADIKALI.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Radi pravo-
slavnih binokostnih praznikov vlada v politič-
nem življenju popolno zatišje. Včeraj dopol-
odne se je zunanji minister Ninčič vrnil v Bel-
grad z blejske konference Male antante. Do-
poldne ga je sprejel kralj v avdienco, v kateri
mu je poročal o poteku konference. Ministrski
predsednik Uzunović se še ni vrnil iz Niša,
kjer je prebil praznike.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Nikola Pa-
šić je včeraj obvestil Ljubo Živkovića,
z ozirom na stanje, ki je zadnje dni nastalo v
radikalni stranki, da on tega stanja ne bo trpel
in mu je svetoval, storiti vse korake, da pride
med belgrajskimi radikali do sprave. Govori se
tudi, da bo Pašić svoje zdravljenje prekinil in
da se bo skoro vrnil v Belgrad. Kakor je do-
bilo predsedništvo radikalnega kluba obvestilo,
je Pašičevo stanje zelo zadovoljivo.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) V notranjem
ministrstvu se živahno vodijo priprave za ob-
činske volitve. Včeraj sta imela Sršić in Mak-
simović s svojimi prijatelji sestanek. Izražali
so prepričanje, da bodo zmagali centurmaši.

Razen med belgrajskimi radikali je prišlo do
razcepa tudi med bitoljskimi radikali.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Kakor smo že
poročali, se vrši med obema razcepljenima
kriloma belgrajskih radikalov oster boj. Vče-
raj so imeli na Vračaru radikali, ki se prište-
vajo krilu Krste Miletića, in katerih kandidat
je Miloš Bobić, volilni shod, na katerem so
ostro protestirali proti postopanju Bože Mak-
simovića. — Vsled teh bojev med belgrajski-
mi radikali je nevarnost, da bo tudi vlada
imela kakšne težave. Nekateri krogi zatrju-
jejo, da bi Uzunović v tem slučaju zahteval
razpust parlamenta in nove volitve.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Kandidat Miloš
Bobić, ki je znan ožji Pašičev pristaš, razvija
zelo živahno akcijo. Včeraj je imel troje se-
stankov s svojimi pristaši. V svoji borbi z Mak-
simovičevimi pristaši se zanaša na pomoč
glavneга odbora radikalne stranke.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) V Belgradu se
nahajajoči Radičevići odločno izjavljajo, da bo-
do glasovali za nettunske in belgrajske kon-
vencije.

—0—

Pretepi v avstrijskem parlamentu.

DR. RINTELEN PROSVETNI MINISTER. — KUNSCHAK ODSSTOPIL. — KOMUNISTE KRŠČANSKO SOCIALNE STRANKE.

Dunaj, 21. junija. (Izvirno.) — Seja
parlamenta je bila ena najburnejših odkar ob-
stoja republika. Socialni demokrati so z ose-
bnimi psovkami, klevetami in žalitvami napa-
dali posamezne člane vlade, zlasti kanclerja
dr. Rameka in večinske stranke. Socialisti so
hotel preprečiti, da bi govoril v imenu kršč.
socialcev dr. Gürtler in so hoteli z vpitjem in
pretepom preprečiti govor. Ko jim to ni
uspelo, je neki socialist hotel raztrgati steno-
grafične zapiske. To je izzvalo tako prerivanje
in pretepanje, da je predsednik sejo zaključil,
predno je zbornica prešla na dnevni red.

Dunaj, 21. junija. (Izv.) Krščansko social-
na stranka je naprosila predsednika zbornice
Miklasa, naj prevzame mesto prosvetnega
ministra. Miklas je odklonil. Po posvetovanju
z vsenemško stranko je dr. Ramek naprosil
štajerskega deželnega glavarja dr. Rintele-
na. Dr. Rintelen je ena najmočnejših ose-
bnosti v krščanskosocialni stranki in da njega
kličejo na to mesto, je znamenje, da je položaj
nad vse težak.

Poslanec Kunschak je pisмено sporočil
podpredsedniku krščanskosocialne stranke, da
odstopi kot načelnik stranke za mesto Dunaj.
Odlični strankarji se trudijo, da ga pregovore,

naj odstopi od tega koraka. Vsekako bo Kon-
schak obdržal poslanski mandat in ostal na-
čelnik kluba občinskih svetnikov krščansko-
socialne stranke v Dunajskem obč. svetu.

Krščanskosocialna stranka je z ozirom na
dogodke v zbornici izdala tale komuniké.
Krščanskosocialna stranka najostreje obsoja
zadržanje socialistične opozicije v današnji seji
zbornice. Ta nastop najtežje ogroža parlamen-
tarizem in s tem nadaljni razvoj naše demo-
kratične republike. V trenutku, ko je vlada
predložila izpremembo k zakonu o brezpo-
selnosti, so socialisti preprečili vsako stvarno
razpravo in začeli psovati vlado. Krščansko-
socialna stranka najodločneje zavrača očitek
besedolomstva, ki je naperjen proti dr. Ra-
meku. Ta očitek je tem neumnnejši, ker dr.
Ramek pri pogajanjih prosvetnega ministra s
socialisti sploh ni sodeloval. Krščanskosoci-
alna stranka izraža zveznemu kanclerju svoje
popolno zaupanje.

Dunaj, 21. junija. (Izv.) Dr. Rintelen je
danes sporočil zveznemu kanclerju dr. Ra-
meku, da je pripravljen sprejeti prosvetno
ministrstvo. Predsedstvo deželne vlade za šta-
jersko bo prevzel vseučiliški profesor, krščan-
skosocialni poslanec dr. Gürtler.

KONFLIKT NA SEJI MEDNARODNE DELAV-
SKE KONFERENCE.

Pariz, 21. junija. (Izv.) Iz Zeneve poro-
čajo, da je na zborovanju mednarodne delav-
ske konference prišlo do novih nasprotstev.
Med govorom Rossinijevem je nek član dele-
gacije izrekel žaljivke proti italijanskemu re-
žimu. Italijanski delegati so proti temu ostro
protestirali, kar je izzvalo še večje vznemir-
jenje.

JAPONSKI POSLANIK V BERLINU.

Tokio, 21. junija. (Izv.) Za japonskega
poslanika v Berlinu je imenovan H a r a k h i
naga-oka, dosedanjí voditelj zunanjega urada.

KAIRO—KAPSTADT—LONDON.

London, 21. junija. (Izv.) Štiri angleška
vojaška letala so danes dopoldne prispela
semkaj, ko so preletela 14.000 milj dolgo pot
Kairo—Kapstadt—London.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Pariz, 21. junija. (Izv.) Vlak na progi
Pariz—Bordeaux je skočil s tira. Bilo je
ubitih 6 oseb, ranjenih pa nad 30.

BIVŠA GRŠKA KRALJICA OLGA UMRLA.

Rim, 21. junija. (Izv.) Umrla je bivša grška
kraljica Olga. Kraljica je bila rojena kot velika
kneginja ruska, najstarejša hči velikega kneza
Konstatina. Poročila se je leta 1867. s prvim
grškim kraljem, bivšim danskim princem Ju-
rijem, ki je bil 18. marca 1913 v Solunu za-
vratno umorjen. Bila je stara 75 let.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Dvor je ob pri-
liki smrti prejšnje grške kraljice Olge, matere
prejšnjega grškega kralja Konstantina odredil
21 dnevno dvorsko žalovanje.

K Žerjavovim
popravkom.

Člen 26. tiskovnega zakona.

Urednik novin ali periodičnega spisa mora
sprejeti in natisniti v novinah ali spisu vsak
popravek o činjenicah, priobčenih v njegovem
listu, ki mu ga pošlje oblastvo. Prav tako mo-
ra natisniti popravek privatne ali pravne ose-
be, katere ime je v zvezi z njenim delovanjem
ali življenjem omenjeno v novinah ali spisu, ki
jim je on urednik, bodisi da se označujejo na-
tisnjene činjenice, navedene v popravku za ne-
resnične, bodisi da se navajajo v njem činje-
nice s katerimi se izpodbijajo natisnjene činje-
nice.

Člen 27.

Popravek se mora natisniti brez vsakih
dostavkov, zgolj v besedilu in pod istim na-
slovom brez izprememb ali vstavkov.

Uredništvo torej mora natisniti vsak po-
pravek, četudi bi bil očitno neresničen. Tudi
če bi nam n. pr. dr. Žerjav poslal popravek, da
on ni načelnik SDS v Sloveniji, ali, da on ni
centralist ampak avtonomist, da on ni Ju-
gosloven ampak Slovenec, da on ni imel z Ag-
ro-merkurjevo afero nič opraviti in tudi ne z
nacionalizacijami tolikih podjetij itd. pa bi tudi
to morali priobčiti. To dolžnost nalaga tiskovni
zakon, ki ga je pripravila Pašić-Pribičević-
Žerjavova in sprejela Pašić-Radičeva vlada.
Vrednost teh popravkov naj pa vsak sam
izračuna.

—0—

Namen posvečuje sredstva.

Na javni poziv dr. Korošca v belgrajski »Politiki«, naj dr. Subotić navede natančno list in inkriminirane besede, ki so žalile spomin kralja Petra, da dr. Subotić pove, kateri list blizu dr. Korošca je to pisal, je dr. Subotić odgovoril v »Politiki«: Listu je bilo ime »Jadranski Samobran«, njegovemu uredniku Miljo Jeriniću, a izhajal je v Sibeniku v Dalmaciji. List je prenehal izhajati, a urednik je še danes živ. Ne samo besede, katere sem navedel, ampak tudi napis, ki je bil poln zaničevanja na pokojnega kralja Petra, je bil zaplenjen. Izšel je leta 1924., številke lista se ne morem spominjati, ker je nimam pri roki. Ni mi znano, ali je proti uredniku bila uvedena kazenska preiskava po zakonu, ki je tedaj veljal v Dalmaciji in Sloveniji. Vem samo to, da katoliški škof v Sibeniku dr. Mileta ni nikdar javno povedal svoje razloge o besedah, da za kralja Petra ni mesta v raj, ker sta ga že zavzela Franc Josip in nadvojvoda Ferdinand. Imam razloge, da verujem, da je g. Korošec poznal še z Dunaja urednika tega lista g. Jerinića, ki je na Dunaju izdajal neka poročila iz parlamenta in stal blizu dunajskega kluba dr. Korošca. »Jadranski Samobran« v Sibeniku je nadaljeval delo »Hrvatske Riječi«, katero je pred vojno in med vojno izdajala stranka dr. Korošca. V posebni izdaji, katero je priredila »Hrvatska Riječ« naslednjega dne po sarajevskem atentatu z namenom, da hujska Hrvate proti Srbom, je bilo polno klevet na kralja Petra in carja Nikolo. Vsled tega je došlo do demoliranja srbskih hiš in pravoslavne cerkve v Neretvi, kar je vse organ dr. Korošca poveličeval kot spontane in nebrzdane izlive avstrijskega patriotizma.

Na to ordinarno laž, s katero so se bavili mariborski radikali, je odgovoril dr. Korošec v »Politiki«.

»G. dr. Subotić je v včerajšnji številki vašega cenjenega lista naznanil na moj poziv časopis, ki je žaljivo pisal o pokojnem kralju Petru, a zopet ni mogel navesti niti številke, niti dobesednih inkriminiranih besed tako, da se še vedno ne more kontrolirati resničnost izjave dr. Subotića na mariborskem shodu. Iz lista, v katerem je, kot trdi dr. Subotić, bral te žaljivke, se vidi, da dr. Subotić v Mariboru, da se mi lo izrazim, ni bil korekten. Dr. Subotić ve enako kot jaz, da je list »Jadranski Samobran« radičevski in da neprestano napada i Hrvatsko pučko stranko, katoliške škofo in katoliško duhovništvo. Zaradi tega je jasno, da je list i po političnem zavezništvu in po mentaliteti bliže dr. Subotiću nego meni. Istotako je urednik Jerinić bliže dr. Subotiću nego meni. Enako je bilo z njim v dunajskem parlamentu. Kakor z »Jadranskim Samobranom«, tako je z listom »Hrvatska Riječ«. »Hrvatske Riječi«, v kateri se je po navedbah dr. Subotića žaljivo pisalo — to bi bilo treba še ugotoviti — ni nikdar izdajala stranka dr. Korošca, posebno ne pred vojno, ne med vojno, ker tedaj še ni obstojala hrvatska pučka stranka, katere tudi ni niti moja stranka, marveč sorodna naši slovenski ljudski stranki. Pravzaprav je vsak komentar nepotreben. Subotićev napad na SLS in dr. Korošca je samo ponoven dokaz, s kakimi sredstvi se bojuje Pašićev krog proti poštenim opozicijam in dokaz, s kakimi sredstvi je treba pridobivati mariborske radikale. Slovenske metode to niso, če izvzamemo »Jutro« in njegove moralistične pojme o politični morali, ko enako naprtuje svojega madjaronskega otroka borilec slovenstva v Prekmurju poslanec Kleklu na hrbet!

Zato nam je nerazumljiv tudi trikratni »Živio-klic« — Pašiću od strani mariborskih »vođet-radikalov«.

Shodi SLS

Shod SLS v Rušah. V nedeljo 13. t. m. po rani maši se je vršil v dvorani društvenega doma tega krasnega kraja našega Pohorja prav dobro obiskan shod SLS. Poslanec Stefan Falež je govoril skoro dve uri o političnem in gospodarskem položaju, ostro kritiziral korupcijo v državi, Radičovo politiko tako zvanega sporazuma in njegovo brezpogojno kapitulacijo. Izrekel je nado, da se bo vendar enkrat s pomočjo poštenega srbskega ljudstva dosegla pravica za Slovenijo. Vrli naši pristaši so navdušeno pritrjevali interesantnemu in stvarnemu govoru poslanca, ogorčeni klici pa so bili naperjeni proti sedanjemu režimu. Predsednik shoda se je poslancu in stranki v lepih besedah za njihovo trudapolno delo zahvalil ter so on in vsi navzoči po govoru okrajnega tajnika slovesno obljubili, da ostanejo zvesti programu SLS in da bodo z delom pokazali, kaj pomeni »Ne udajmo se!«

Shod naše stranke v št. Vidu pri Planini. V št. Vidu pri Planini se bo vršil 27. t. m. po prvem sv. opraviilu javen shod SLS. Na shodu bo poročal g. poslanec Škoberne in še eden od njegovih tovarišev. Po poznem sv. opraviilu istega dne se bo vršil javen shod na Planini, na katerem bosta govorila ista poslanca.

Pri Mali nedelji je bil v nedeljo, 20. junija, shod SLS, ki je bil izvršno obiskan. Poročal je poslanec dr. Hohnjec. Politika SLS in njenih poslancev je predmet vsestranskega odobravanja, dočim se postopanje hrvatskih in slovenskih radičevcev s Pučiem na čelu ostro obsaja.

Žerjavova afera.

Kakor mačka okoli vrele kaše, tako se vrti »Jutro« okoli Žerjavove afele. Od katerekoli strani se jej približa, povsod se opeče. Pa daje svoji razkačenosti duška v uvodnikih, kjer se divje zaganja pred vsem v dr. Kulovca. Ubogi g. Kulovec! Od malega feldkurata pa do falzifikatorja in lažnjivca... v vseh skalah in variantah ga je »Jutro« že opsovalo. Kakor da je on pisal ministru Ninčiču pismo radi Barleta, kakor da je on priobčil tisti faksimile v »Jutro«, kakor da je on kriv, če »Jutro« te vroče kaše ne more pustiti na miru.

Najzabavnejše pa je »Jutro« v svojih krčevitih poizkusih, speljati vso zadevo na čisto drugo polje in skonstruirati celo nekako »Kulovecovo afero«. Vse zaman sveda. To je in ostane Žerjavova afera, katere začetek je tisto pismo na ministra Ninčiča, njena peripetija »Jutrov« faksimile, konec pa... no, to bomo še-le videli, kakšen bo konec. Vsekakor je, kakor smo že zadnjič poudarili, do konca še daleč, pa čeprav je g. Žerjav že napisal epilog k tej svoji aferi. Sploh že danes lahko trdimo, da ta afera vsaj tako dolgo ne bo končana, dokler se bo g. Žerjav kretal po javni politični pozornici. Zakaj ta afera se ne da več zabrisati, še manj pa izbrisati, kakor se ne da zabrisati in izbrisati Žerjavovo pismo, kakor se ne da izbrisati tista točka, ki je jedro in bistvo cele te zadeve in na katero kaže danes vsa slovenska zavost s prstom: Barletovo discipliniranje; dejstvo, da je bil ovaden kot klerikalec, ergo po nepisanih nacijskih zakonih kot politično sumljiv človek, in da je bil na podlagi tega s svojega službenega mesta odpoklican. Torej morala Barletovega slučaja je tisto, kar tu vpije do neba in česar nobeno »Jutrovo« zavijanje, frazarenje in psovanje ne bo prevpilo.

Zato je tudi tako smešno »Jutrovo« pozivanje dr. Kulovcu, naj toži. Opsuje ga prav surovo, — češ, zdaj pa toži. Po našem mnenju pa bi ravno dr. Žerjav in »Jutro« imela več kot dovolj povodov in razlogov, da tožita. Ze davno ju je v to dr. Kulovec tudi pozval, zakaj torej tega ne storita? G. Kulovec ni nikogar ne denunciral, ni tudi nobenega dokumenta falzificiral, in tudi po časopisju nikočar opsoval, zakaj naj bi torej ravno on zdaj tožil radi »Jutrovi« psovki na njega? Pač pa je g. Kulovec stvarno ugotovil: prvič, dejstvo Žerjavovega pisma na ministra Ninčiča v zadevi slovenskega uradnika Barleta in je pri tem g. Žerjavu tudi dovolj razločno povedal svoje mnenje — zakaj tedaj g. Žerjav ni tožil? Drugič pa je dr. Kulovec na »Jutrov« faksimile ugotovil: to je falzifikat — zakaj torej »Jutro« ni tožilo? Vložite tožbo, je pisal g. Kulovec že pred tednom dni, storite nam vendar to uslugo! Zakaj torej ne tožite, gospoda?

»Jutro« se zdaj lovi okoli nasprotujočih si izjav raznih gospodov, kjer gre zopet le za momente, ki z bistvom cele zadeve in z moralno stranjo Barletovega slučaja nimajo ničesar opraviti. Tako misli, da bo odvrnilo pozornost javnosti od rečenega glavnega momenta in pobilo nasprotnika. »Jutro« si pač predstavlja stvar, za katero zdaj gre, vse preveč enostavno in računata, da jo bo tem prej opravilo, čim bolj bo metalo okoli sebe se psovkanji in enakimi krepelji. Špekulira tudi vse preveč na pozabljenost slovenske javnosti in misli, da če danes piše o slovenskem jeziku, je s tem že pozabljeno, kako ga je prejšnje čase degradiralo v dialekt in kako so nas Slovence prvaki SDS proglasili za nekako dialektično pleme nacije. (Tudi o tem obstojajo dokumenti in še celo nefalzificirani.) Toda to pot se bo »Jutro« zmotilo: Žerjavova afera je vzbudila v slovenski javnosti silno ogorčenje in ne bo se dala tako lahko in hitro likvidirati, kakor si »Jutro« to predstavlja.

Tudi g. Žerjav se moti, če misli, da je z njegovim epilogo afele rešena. In oz. izjavlja, da bo, kar je naredil z dr. Barletom, tudi še z drugim in z vsakim tako naredil, se tudi moti. Namreč če misli, da razum njega in morda njegove bližje okolice še kdo na Slovenskem deli z njim njegovo tozadevno moralno naziranje, in če misli, da mu bo kar tako lahko še kdaj tako stvar narediti. Zagotavljamo ga, da je tu pred vsem tisti del slovenske javnosti, ki je pri tej stvari neposredno prizadet, namreč slovensko uradništvo, odločno drugačnega mnenja, in da bo to slovensko uradništvo, v kolikor je v njegovih močeh, že tudi poskrbelo, da gospod Žerjav ne bo imel več prilike ponavljati Barletov slučaj.

Cerkveni vestnik

Na Brezjah imajo dne 23. junija sodali radovljiške dekanije sestanek. V Kranjski gori ta dan ne bo konference.

Romanje na Sv. Višarje. Priglasilo se je toliko romarjev, da bomo imeli poseben vlak, ki odide iz Ljubljane 10. julija jutraj 7.45. Tako bo imel zvezo vlak, ki prihaja iz Litije. Do Ljubljane se pripeljejo z navadnimi vlaki. Posebni vlak bo ostal na vseh postajah do Radovljice, le v Mednem in Bitnju ne. Ne postaji, kjer vstopite, vzemite navadni vozni listek do Planice; z istim se peljete nazaj zastoni. Pokazati bo treba posebno izkaznico, ki jo v kratkem dobite. Polovična vožnja je od Kresnice in od Domžal.

RAZVELJAVLJENJE OBCINSKIH VOLITEV.

Na protest predsednika radikalne stranke v Dubrovniku dr. Čingrije je ministrstvo za notranje zadeve razveljavilo občinske volitve v Dubrovniku in odredilo nove volitve.

Beležke

»Laš oči« »Jutro« dr. Kulovcu. Dr. Kulovec uživa tolik moralen ugled v vsej slovenski javnosti, da ga ta očitek ne more zadeti. Dr. Kulovcu se ni nikdar dokazala nobena laž in nemoralno dejanje v javnem življenju in je tudi zdaj »Jutro« ni dokazalo. Pač pa dokazuje in bo še dokazal dr. Kulovec nemoralni postopek drugim. Za enkrat na spomnimo »Jutro« samo na pravdo Zveze zoper Agro-Merkurja, posebno pa na izpovedbo priče dr. Alojzija Lavša pred sodiščem dne 16. oktobra 1911. To stvar bo treba zopet obelodaniti, ako jo je kdo že pozabil.

»Dr. Kukovec in radičevci«. Objava dr. Kukovca v »Jutarnjem listu« z dne 20. t. m. je v Mariboru vzbudila nemalo pozornosti. Ze 14. t. m. je »Jutarnji list« javil sestanek med dr. Kukovcem in Prepeluhom. »Tagespošta« je 17. t. m. javila iz Maribora že prestop dr. Kukovca iz SDS k radičevcem, katerim bo dr. Kukovec skupno z Novačanom priskočil na pomoč. V svojem pismu v »Jutarnjem listu« pa dr. Kukovec izpoveduje le svoje zanimanje za pozitivno delo radičevcev. — Kadar dr. Kukovec take reči objavlja, tedaj je znamenje, da jadramo v druge vode. Mariborska SDS je v razpadu. Gospoda gre s dr. Kukovcem, mlajši socijalno čuteči, ki se ne zanimajo samo za narodno delo, pač pa ga hočejo tudi vršiti, so postali prav agilni v svoji narodnosocijalni stranki, ki prireja svojo posebno politično šolo, iz katere pridejo borci proti absolutistični SDS-klidi, česar se je menda tudi dr. Kukovec vstrašil. Torej nov položaj političnih skupin v Mariboru.

»Dr. Kukovec pojasnjuje«. »Jutarnjemu listu«, ki je objavil vest, da bo dr. Kukovec prešel v HSS, je dr. Kukovec poslal pojasnilo, kjer ugotavlja: »Iz fizičnih razlogov nisem aktiven, kot patrijot pa zasledujem pazno dogodke. Mnogi demokrati preokreta HSS iz ozkih strankarskih razlogov niso smeli in niso mogli in še danes ne smejo in ne morejo pozdraviti javno.« — Ugotoviti je, da dr. Kulovec pozna dobro ravno linijo SDS in njeno ozko strankarstvo pri delu za državo. — »Dr. Kramer mi je poslal pismo, v katerem pravi, da je treba čakati do konca leta 1925., bo teren med Slovenci ugodnejši — za pozdrave HSS in bo ublažil novinarski ton napram g. Radiču.« — Ugotoviti je, da dr. Kukovec pozna tudi dobro načelno linijo »Jutra«. — »Moje mišljenje je, da je najhujše, če javno delo postane domena posameznih klik in če se hoče vsakega človeka odličnih koncepcij pogrnati z batinami iz političnega življenja.« — Ugotoviti je, da dr. Kukovec pozna dobro klico SDS v Mariboru in v Ljubljani ter njene metode. Kar se pa tiče izstopa Kukovca iz SDS v HSS, je ugotoviti, da to po našem skromnem mnenju ni mogoče. SDS po časopisih piše in vpije, da le narašča. Če pa je prestop le gotova stvar, je vprašanje samo to, kje bo izguba in kje dobiček.

»Janez Pučelj je optimist«. Takole razglša: Radičevci bodo imeli v Sloveniji popoln uspeh. Pri prihodnjih volitvah smejo računati na 10 mandatov v Sloveniji in to tem prej, ker opozicija dr. Korošca postaja od dne do dne šibkejša! Pučljeva politična parola je torej: kakor dol — tako gor! Za 13 milijardni proračun bo dobil od Slovencev 10 poslancev za nagrado! Optimističnemu g. Janezu Pučlju je sicer zagotovljena svoboda pri njegovi državniški dalekovidnosti. Svetovali pa bi mu, da prebere raje tisti paragraf volivnega zakona, ki govori o ostankih in poslancih z ostanki.

»Eno spoznanje več«. Pribičevićeva »Reč« napada »Samoupravo«, ker hoče vzeti narodnost v zakup, si je radikalna stranka nadela ime narodna radikalna stranka in to kakor da druge stranke niso narodne. — Torej zdaj so že vse stranke za Pribičevićev organ narodne. Lep napredek pri spoznanju narodnosti! Ker smo en narod po njegovi teoriji, bo odpadel menda tudi naslov protidržavnost. Seveda je vprašanje, ali je to priznanje plod opozicije, ker se mora nekaj drugega trditi kot kadar so demokrati na vladi ali pa se je oglašala naravna pamet. Eno je gotovo: pri ljubljanskem »Jutru« je pot do tega spoznanja še zelo dolga, ker tudi leta 1925. še ni bil teren ugoden za pozdrave narodnega delovanja n. pr. HSS, da govorimo z odkritosrčnostjo g. Kukovca.

Izselitveno gibanje naših rudarjev v Francijo.

Znano je, da je pričetkom letošnjega leta Trboveljska premogokopna družba pričela z večjo redukcijo svojega delavstva.

Delavska zbornica si je zato nadela nalogo, da preskrbi kruha najbednejšim reducirancem, kolikor je pač v njeni moči. Posrečilo se ji je, da je zvedela za neka podjetja v Franciji, ki bi bila pripravljena sprejeti večje število naših brezposelnih rudarjev. V svrhu natančne proučitve delovnih prilik v francoskih revirjih pa je meseca aprila poslala posebno delegacijo, ki je mogla na licu mesta ugotoviti še precej povoljne življenjske pogoje ter je po svojem povratku podala o vsem obširno poročilo, katero je bilo razdeljeno med prizadete rudarje. Na podlagi tega so se pričeli brezposelni delavci javljati pri svojih organizacijah in danes je doseglo njih število

že 500. V seznamih pa je tudi mnogo profesoristov, ki zaenkrat še ne pridejo v poštev.

Na telegrafično obvestilo francoskih podjetij je prišlo poročilo, da bi bila pripravljena stanovanja za 320 rudarjev, med kojimi jih more biti 44 tudi z obitelji.

Delegaciji so družbe izjavile, da rabijo veliko število delovnih moči, a treba je seveda pripraviti tudi primerna stanovanja.

Tako se je pretekle dni sestavil prvi transport, ki obsega 122 samcev ter 30 obitelji in bo odhajal iz Ljubljane v sredo jutraj. Glede družin pa je nastopila ovira.

Izseljeniški komisariat v Zagrebu po neki naredbi ministrstva socialne politike ne sme dovoliti izselitve z obitelji. In to menda iz dveh razlogov: Prvič bi možje, ako ostanejo družine doma, pošiljali sem franke ter tako pomagali krepiti našo valuto, drugič pa bi obitelji tvorile privlačno silo za vrnitev v domovino.

Pameten človek pa si ne more misliti, kako bi bilo mogoče bednemu rudarju, ki v potu svojega obraza zasluži komaj toliko, da borno živi, voditi dvojno gospodinjstvo — ljubezen do domovine in države pa se gotovo tudi ne goji s tem, da morajo ljudje po svetu iskati vsakdanjega kruha, ko bi ga bilo lahko pri urejenějšíh prilikah v domovini dovolj.

Delavska zbornica je v tej zadevi storila vse, kar je v njeni moči! Obvestila je centralno tajništvo delavskih zbornic v Belgradu, da takoj urgira pri ministrstvu socialne politike ukinitve dotične naredbe ter se obrnila tudi v Ljubljani na merodajne oblasti, da pomagajo doseči ugodno rešitev.

Do sedaj pa še ni prejela nikakega poročila. Upanje pa je, da se to vprašanje v najkrajšem času zadovoljivo reši.

Sploh je treba poudariti, da i merodajni činitelji i naša javnost kažejo prav malo umevanja za veliko bedo onih stotin in stotin sorojakov, ki so že več mesecev na cesti brez dela ter žive beraško življenje. Tu bi bili pač potrebni oni milijoni dinarjev, ki so odtegnjeni delavcem za Borzo dela za podporo v slučaju brezposelnosti, a se faktično ne izplačujejo, še bolj zakonito zavarovanje za brezposelnost, da bi bil delavec osiguran za slučaj, ko — ne po lastni krivdi — ne more dobiti dela.

In končno je pribiti še eno dejstvo: V Franciji živi že nad 6000 naših rudarjev, sedaj pa se bo njihovo število še zvišalo; bodo li torej merodajni krogi uvideli — ter jo tudi uresničili! — nujno potrebo sklenitve recipročne pogodbe, ki bo uredila izplačevanje invalidnih in starostnih rent, ter vstopa vitez konzulatov ali komisariatov v središčih naših rudarjev, ki bodo čutili z njimi ter jim nudili oporo napram podjetnikom in oblastim?!

Solidarnost med slovensko in nemško manjšino v Italiji.

Govor poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu je bil res »o pravem času in na pravem mestu«, kakor je zapisala »Goriška Straža« v članku, radi katerega se je moral njen urednik zagovarjati pred sodiščem. Beseda poslanca Besednjaka in Nemca Tinzla je šla z rimske tribune daleč v svet, o govorih zastopnikov narodnih manjšin pod Italijo je poročal obširno ves tisk v Srednji Evropi. Zanimivo je, kar je nedavno zapisal nemški list »München-Augsburger Abendzeitung« o skupnih interesih slovenske in nemške narodne manjšine pod Italijo.

V dolgem članku »Manjšine v Italiji« se list vzporedno bavi z obema govoroma in pa tudi z zunanjim nastopom omenjenih poslancev. Poudarja predvsem, kaj se pravi govoriti nad pol ure v rimskem parlamentu pred 200 tulečimi fašisti in pred tako zvano »boljšo« rimsko publiko, ki fašistom s tribun sekundira. »Vedela sta že vnaprej (Besednjak in Tinzl), da je brezupno misliti, da bi mogla le količjak vplivati na te buče, in vendar sta napravila svojo dolžnost. Ne zaman; kajti, dasi jih je italijanski tisk s sarkastično gesto popolnoma zamočal, jih je slišala Evropa! Grozeča italijanizacija sili danes Slovence in Nemce k skupnosti interesov in delovanja, ki bi je v Nemčiji ne smeli prezreti; vedno bolj naraščajoči dotok potnikov v Dalmacijo bo razumevanje za to gotovo pospeševal in samo vprašanje časa je, da 100.000 Grkov na Dodekanezu to fronto podaljša, ki bo ustvariteljem pojma »Irredentov« še večje »preglavice« delala kakor oni sami danes v opojnem zmago-slavju priznavajo. Oni govorijo namreč še vedno o »zmagi« in bilo je pikantno slišati, kako je neki bivši general zatulil Besednjaku med govorom: »Vi morate končno razumeti, da ste premagan narod in da se morate podvreči, ako hočete ali ne!« Nekdo drugi je enako logično prej zaklical: »Spravite svoje kovčege in pojdite po svojih potih!« — Tinzl in Besednjak sta kot pametna moža molče spravila svoje rokopise in se podala domov. Toda 150 milijonov Nemcev in Slovanov je to slišalo in se molče spogledalo; in prišel bo dan, ko bodo oni imeli besedo!

Poravnajte naročnino!

Kdo paktira v Prekmurju z Madjari?

(Uvodoma izjavljamo, da ni naš namen koga denuncirati, le resnici na ljubo hočemo pribiti nekaj dejstev, da ne bi bila slovenska javnost izven Slovenske Krajine napačno poučena o našem poslancu g. Kleklu in o njegovem za ljudstvo tako nesobičnem delovanju.)

»Jutro« je zadnji čas v svoji »protiklerikalni« zagrizenosti naravnost na nesramen način začelo napadati prekmurski del SLS in g. Klekla. Kaj je bilo temu vzrok; zakaj »Jutro« tako besni? Glasilo Neodvisne prekmurske stranke »Naše Novine« je v svoji zadnji številki prineslo članek, v katerem naravnost na ostuden način napada slovenski narod, slovensko uradništvo in slovensko inteligenco sploh. Posledice niso izostale; vršile so se velike demonstracije proti taki pisavi v Dolenji Lendavi, o čemur smo že poročali. Eno pa je pri tem ostalo slovenski javnosti izven Prekmurja prikriti in to važno dejstvo je treba ugotoviti. Prvi, ki je nastopil proti novi stranki in to z vso odločenostjo, je bil ravno g. Klekl in njegove »Novine«. Neumorno je šel na delo in svaril pošteno slovensko ljudstvo pred novim zlom, ki se predstavlja kot ponižna ovčica v obliki nove politične stranke in to v času, ko je »Jutro« z neprikritim veseljem polnilo svojo kolono s poročili o koncu SLS v Prekmurju in visoko povzdigovalo in proslavljalo novo stranko, češ, da se je postavila na program narodnega edinstva. Gospoda, to je dejstvo, katerega tudi dr. Zerjav s svojimi faksimili ne more zabrisati; zadnje številke »Novine« in »Jutra« pričajo o tem.

Pa »Jutro« je po svoji stari navadi kmalu začelo zavijati in potvarjati. Pisava »Naših Novine« je SDS gospodo pripravila do tega, da ni mogla več očitno izpovedovati svojih simpatij z novo stranko, in da se izogne blamaži, je udarilo »Jutro« po — g. Kleklu. Natolevanja in laži se kar vrstijo in »Jutro« si jih komaj sproti izmišljuje. Državno oblast kličje na pomoč proti g. Kleklu; v interesu miru hoče njega eliminirati iz Prekmurja. Zares, zlobnost brez primere!

Ali se Jutrovci še spominjajo, kdo je v Prekmurju bodril slovensko ljudstvo, ko ga je še tlačil tuj mažarski jarem? Kdo je ob prevratu neustrašeno, ponovno tvegajoč svoje življenje, nastopil za priključitev Slovenske Krajine k Jugoslaviji? Kdo je vse svoje življenje in vse svoje bogate zmoglosti posvetil za to, da dvigne narodno zavest prekmurskih Slovencev? Mar ni bil to g. Klekl in njegovi najbližji in najzvestejši somišljeniki?

Kdo je v času, ko je bilo to v Slovenski Krajini še skrajno nevarno, tiskal in izdajal slovensko knjigo, slovenski časopis? Kdo je bil ob prevratu ravno radi odločno slovenskega mišljenja in nastopa ponovno interniran in zaprt v mažarskih zaporih? Mar ni bil to ravno g. Klekl in njegova najbližja okolica; tisti Klekl, proti kateremu vi danes v Jugoslaviji kličete na pomoč državne oblasti!

Tako izkazuje »Jutro« hvalečnost ljudem, ki so v najtežjih časih delali in trpeli za Jugoslavijo, in vse to dela iz same strankarske zagrizenosti. Kje je danes v Prekmurju najbolj utrjeni državni in narodni čut? Mar v Murski Soboti ali Dolenji Lendavi, kjer se šopiri SDS, ki ji pripada večji del uradništva in Sokol? Ne in odločno ne! Po murskosoboških in dolenjelendavskih ulicah slišiš skoro izključno govorjenje v mažarskem jeziku. Na plesnih vajah in raznih veseljih, ki jih je prirejal murskosoboški »Sokol« v zadnji zimi, se je — izvzemši uradništvo — govorilo skoro izključno v mažarskem jeziku. Po Szarparjevem parku v M. Soboti se večkrat čuje mažarsko petje. Mažarski pevci pa so tudi člani murskosoboškega Sokola. Znan je »Jutrovčev« gotovo tudi slučaj o zvestem SDS-arju v Murski Soboti in aferi, ki je nastala, ko je na nekem kraju začel ta gospod mažarski prepevati! Ali zadostuje? Ali hočete, da vam postržemo še z novimi dokazi vaše »narodne zavestnosti«?

Nasprotno pa stopite v Bogočino, Krog, Črensove itd., po vaših lastnih izjavah najhujše Kleklovo trdnjavo! Niti duha ne sliša ni o mažarsčini. Vse preprosto ljudstvo govori v lepi, skoro književni slovensčini. Govorite s temi »klerikalci«! Sami pravi, odločni Slovenci, ki so pripravljeni za svojo narodnost žrtvovati vse. Ali ste jih mogoče vi s svojim »Jutrom«, katerega v vasi, izvemši učiteljstvo, sploh nihče ne čita, tako globoko narodno vzgajili?! Ali ste jim mogoče vi s svojim kričanjem vdihnili tako globoko državno zavest?! Mar ni tega storil g. Klekl s svojimi najbližjimi prijatelji in s svojimi časopisi.

Ali vam je mogoče znano, da živijo tudi onstran državnih meja še rabski Slovenci? Najbrž ne! Zanje vsaj še niste ničesar storili in tudi »Jutro« se jih v svoji gostobesednosti ne spominja. Kdo se danes briga za te Slovence? Edino g. Klekl in njegova SLS, katero vi tako nesramno blatite. Kaj vse je on že storil zanje, ni mogoče povedati, da ne bi oni sami radi tega trpeli še hujšega preganjanja mažarskih oblasti. Znano pa je, da se je po »Jutru« že toliko okleketana SLS ponovno že tudi v parlamentu zavzela za te neodrešene naše brate in sestre.

Kdo je za časa zadnjih parlamentarnih volitev preplaval Slovensko Krajino z mažarskimi letaki? Mar g. Klekl? Ne, »nacionalni blok« in »Jutrova« SDS sta v svojih listnarnih tiskala mažarske letake, pa se vendar (kakor »Jutro« tako rado zapliše) ni našel človek v celem »nacionalnem bloku«, ki bi nastopil proti takemu izdajniškemu postopanju. Kdo išče zavetišča v »Morski Krajini«, časopisu, ki se tiska povečini v mažarskem jeziku in ki je imel radi napadanja državnih oblasti že večkrat opraviti s sodiščem? Ali ni to prekmurski »nacionalni Sokol«? Pa mislite g. pri »Jutru«, da nam ni znano, da razočarani voditelji »neodvisne prekmurske stranke« iščejo zaslombe pri »nacionalni« SDS! Stene skrite gostilniške sobe v Prekmurju bi vedele o tem veliko povedati. SDS-arski pritisk v Prekmurju je pač prevelik, da bi si upal kdo, ki mu je o tem tudi več konkretnega znano, izročiti to javnosti.

Ali hočete gospodje, da vam napišemo še par kolon o tem, kako postopate v Prekmurju v uradničtvu, ki ne veruje slepo v »Jutrova« evangelij in misli z lastno glavo? Vam je mogoče znano, kdo se je pred par dnevi v Murski Soboti izjavil: »Nekaj (to je uradniških premestitev) smo že dosegli, drugo pa še pride.« — Ali hočete, da vam povemo, kdo ruje in zakaj zoper gimnazijo in njeno izpolnitev v Murski Soboti?

A vendar vse vpije in natolevanje »Jutra« nič ne pomaga. Tudi slovensko prekmursko ljudstvo noče nasedeti in ne bo nasedlo njegovim potvorbam resnice. Demonstracije v Dolenji Lendavi so to jasno dokazale. Demonstrantje so navdušeno vzklikali g. Kleklu kot »prekmurskemu narodnemu prvoboritelju«. »Živijo Klekl!« je odmevalo po ulicah Dolenje Lendave, ko je umirala nova neodvisna prekmurska stranka, Jutrova varovanja že kot novorojeno dete. Brzjavno so demonstrantje pozdravili g. Klekla, priznavajoč s tem, da se zavedajo, da je njegovo ime nerazdružno zvezano z narodnim osvobodjenjem v Prekmurju in da bo vsak objektivni zgodovinar moral to dejstvo registrirati. To pa seveda »Jutro« ni prav in zato tega dejstva v svojem poročilu o demonstracijah niti zabeležilo ni. Taka je »Jutrova« resničnost in tako objektivna njegova poročila. Sicer pa se čudimo, da »Jutro« demonstrantov ni obsodilo, ker niso vzklikali dr. Zerjavu in Pribeževiču; saj mislili so si gospodje okoli »Jutra« gotovo tako, vendar pa jih je bilo najbrž sram to povedati. Da bi bil padel vsaj en vzklik za dr. Zerjavo, to bi »Jutro« pominilo kolone in debeli napis bi se vrstilo kar čez celo stran, še bolj kakor v zadnji »Kulovčevi aferi«. Prepričani smo tudi, da se g. Klekl ne bo ustrašil tega Jutrovega kričanja, ampak da bo brez ozira na vse to delal naprej pošteno in nesobično za našo Slovensko Krajino.

Naj bo »Jutro« uverjeno, da je skupaj z demonstranti v Dolenji Lendavi vzklikalo v svojem srcu vse zavedno ljudstvo v Prekmurju: Živijo Klekl! Živijo naš narodni prvoboritelj, ki nas je odrešil iz

pod mažarskega jarma, ko se »Jutro« o Slovenski Krajini še sanjalo ni. Zastonj je vse Jutrovo vpije, zastonj natolevanje in potvarjanje; pošteno slovensko ljudstvo dobro ve, da je njegovo mesto edino v SLS. Ono zna ceniti zasluge g. Klekla in mu je tudi iz srca hvaležno za njegovo nesobično in požrtvovalno delo za Slovensko Krajino; Jutrovce pa je že zdavnaj spoznalo in obsodilo in z gnusom gleda ter zasleduje umazano časopisno borbo, ki jo vrši »Jutro« po vsej Sloveniji. Kar je

»Jutro« zapisalo o klerikalizmu, to velja zanj samo in zares »z njim« je mogoč samo boj in v tem boju je življenje in napredek celokupni ga slovenskega naroda. Zato pa se pošten slovenski narod neumorno in vztrajno bori proti »Jutru« in se bo boril še naprej skupno s Slovensko Krajino, dokler »Jutro« skupaj z že umirajočim »Slovenskim narodom« ne izrine iz svoje srede in tako izbriše ta madež in to zlo s slovenskega narodnega telesu za vedno.

Kaj se godi doma Proslava 15 letnice Orla v Središču.

Proslava 15 letnice Orla v Središču se je vršila kljub izvanredno slabemu vremenu lepo in je bila tudi hval vredno dobro obiskana.

Slavlja se je udeležil poleg poslancev Vesenjaka in Bedjaniča tudi naš voditelj dr. Anton Korošec.

Petnajstletnico obstoja je slavil središki Orel z blagoslovitvijo in razvitjem novega prapora, ki bo še poznim rodovom v ponos in znak velike požrtvovalnosti Orlav in Orlav iz Središča in okolice. Slovesnost se je začela že v soboto zvečer s podoknico pri poslancu Bedjaniču na Obrežu, kjer je zapel središki pevski zbor par mičnih pesmic in je zaigrala godba mariborske Katoliške mladine nekaj komadov na čast kumu novega prapora dr. Korošcu in kumici gospej Bedjaničevi.

V nedeljo je zbudila ob štirih zjutraj iz spanja Središčane budnica, katero je svirala godba ljub nalivu, po celem trgu. — Slovesnost razvija prapora se je začela na lepo okinčanem odru pred župno cerkvijo ob pol 9 dopoldne. Krog odra so se zbrali poleg številnega občinstva Orlav in Orlav iz Središča, Smiklavža, Ptuja in iz Čakovca. Požrtvovalni darovalci so zabijali zlato žebelje v drog in g. načelnik Stamberger je čital njihova imena. Ganljivo je bilo videti, kako so prinesli nekateri Središčani in okoličani v orlovsko kroje oblečene fantke na rokah in ti so iz očelovih ali maternih rok zabijali žebeljčke. — Ob asistenci kuma in kumice je blagoslovil krasni in dragoceni prapor nekdanji središki kaplan g. Marko Krajnc, ki je storil svoj čas v onih težkih predvojnihih časih največ za probudo Središča v katoliškoprosvetnem in narodnem oziru. Po blagoslovitvi se je začela služba božja s pridigo g. nekdanjega središkega kaplana Erklavca iz Ljubljane. G. Erklavec je v jedrnatih lepih besedah razložil oba znaka, ki krasita novi prapor, namreč križ na eni in orel na drugi strani. Pri peti sv. maši, katero je daroval g. Marko Krajnc, sta stregla dva Orla in dva Orlav.

Popoldne se je vršila na lepem in razsežnem prostoru slavnostna akademija, ki je bila dobro obiskana od domačinov in sosedov in to še prav posebno od bratov Hrvatov iz Čakovca in Medjimurja. Pri akademiji so nastopili hrvatski in slovenski Orlav ter Orlav iz središkega naraščaj v prostih vajah, ki so bile spremljane ob zvokih godbe od občinstva z navdušenim ploskanjem. Veselo je presenetila vse navzoče telovadba bratov Hrvatov in Slovencev na bradlj, drugo in krogih, ki je bila prvovrstna in je vsako vratolomno vajo odobravalo občinstvo z dolgotrajnim aplavzom in v živijo klič. Akademijo je zaključila živa slika z novim praporom na sredini in krog zastave skupine Orlav, Orlav in naraščaja.

Na koncu je še stopil na govorniški oder g. prof. dr. F. Sušnik iz Maribora, ki je z le njemu lastno pesniško originalnostjo ter govorniško dovršenostjo kazal Orlav in Orlav na globoko pomisljivost novega prapora. Po dr. Sušnikovi navdušeno odobravanih besedah je še pozvalo občinstvo našega voditelja dr. Korošca, ki je opominjal orlovsko mladino k zavesti, poštenosti, ljubezni do svobode, domovine ter slovenskega jezika.

Po govorih dr. Sušnika in dr. Korošca se je začela prota zabava z licitiranjem dobitkov, katere so darovali Orlu in novemu praporu vsi premož-

nejši Središčani, ne oziraje se na politično pripadnost. —

Proslava 15 letnice Orla v Središču z blagoslovitvijo novega prapora in telovadno akademijo bo ostala zapisana v knjigi razvoja središke orlovske mladine v prosvetnem, kulturnem in telovadnem oziru zabeležena z zlatimi črkami. Beleška tega slavlja bo spominjala pozne rodove na vsestransko požrtvovalnost prijateljev orlovstva v Središču, okoli in Medjimurju.

Jugoslovansko-italijanska pogajanja.

Ureditev premoženjskih razmer pravnih oseb.

Jutri, 23. junija, bo otvoritvena seja jugoslovanske in italijanske delegacije radi ureditve premoženjskih razmer pravnih oseb, ki so prizadete po mirovnih pogodbah. Tu pridejo v poštev predvsem razmere, zadevajoče imovino bivše dežele Kranjske, oziroma Goriške, dalje premoženjske razmere občinskih cestnih odborov, šolskih okrajev, zdravstvenih okrožij in župnij, ki jih je prerezala nova državna meja. Tudi razprave radi pašnih pravic itd. spadajo v delokrog te mednarodne komisije. — Naša delegacija je sestavljena sledeče: Franjo Šuklje (predsednik), bivši veliki župan dr. V. Dopivec in višji ravnatelj državnih uradov Matija Zamida. V italijanski delegaciji so: poslanec commend. dr. Marani (predsednik), predsednik goriškega sodišča Brelih in podprefekt Fišchini iz Vidma. O poteku konference bomo poročali.

Katoličani v Belgradu.

Katoliško življenje v Belgradu toplo vtriplje. Župna cerkev je postala premajhna in jo razširjajo, da bo še enkrat večja, nego je bila doslej. Razen tega se ji dozida zvonik v slogu stare cerkve. Delo se je že začelo; nadzorujejo ga G. Mataušek, predsednik odbora za zgradbo katedrale v Belgradu, dalje župnik dr. Wagner in prof. dr. Matjerec. — Poleg stare župne cerkve so že prej zgradili dvorano za belgrajsko katoliško mladino, ki je organizirana v katoliških društvih. To je katoliški dom, ki je veliko doprinesel k procvitu krščanskega življenja med katoličani. — Nekaj izvirnega je v belgrajski župnijski mesečnik »Glasnik katoliške cerkve u Beogradu«, ki ga upravlja in urejuje župnik dr. Wagner. Poleg cerkvenih vesti prinaša list tudi poučne članke. List je izvrstno in izredno potrebno sredstvo za moderno pastorizacijo. Belgrajski katoličani so se ga oklenili z vso ljubeznijo in prihaja v vse katoliške domove. — Nedavno so se v Belgradu sestali provincijali frančiškanskega reda. Posvetovali so se o zgradbi frančiškanskega samostana na Topčideru. Tako poroča zagrebški »Katoliški List«.

V nedeljo 4. julija bo v Trebnjem celodnevna prireditev II. dolenjski orlovski tabor novomeške ekspoziture O. P. in proslava 15 letnice trebanjskega Orla.

Med vojno in po njej, ko se je nesorazmerje med številom moških in žensk skrajno poostrilo, ko se je moralno splošno omajala, je naraslo število nezakonskih otrok pri nas na 30 do 40 odstotkov! (Podobne so razmere v sosednjih avstrijskih deželah.) Vsi ti slučajni se nanašajo izključno na delavske in kmetijske sloje. Seveda iz tega ne bomo sklepal, da je morala v teh slojih nižja nego v meščanskih, saj vemo, da je preje ravno nasprotno res; le brezbrambnost je v ljudskih slojih večja, zato si meščanski lahkoživeci predvsem tu iščejo svojih žrtev. Razen tega potvarjata statistiko rafiniranost in degeneracija v meščanskih slojih.

Od kar je začela v javnosti za svoje in otrokovo pravo nastopati tudi ženska, »se stališče zakonodaje polagoma izpreminja«. V skandinavskih državah, Švici, Češkoslovaški in celo v Turčiji so v zadnjih letih sklenili zakone, ki kolikor mogoče ščitijo interese nezakonskih otrok in mater; v Nemčiji je podoban zakonski načrt pravkar v pretresu. V Severni Ameriki uživa žena vitežko zaščito ne samo v zakonskih določbah, marveč tudi v splošno uveljavljenih nazorih in običajih. Po vseh kulturnih državah odpravljajo vsaj najskrajnejše oblike prostitucije, kaserniranje; odgovornost za okuženje se razteza tudi na moške.

Toda ves ta preobrat prihaja, se zdi, že prekasno. Gospodarsko osamcavljena ženska si prisvaja poleg drugih svobodčin tudi moško spolno moralo. Izživeti se hoče neomejeno

I. K.

Ne krivih potih.

Mnogi in različni so vzroki sedanjemu kaosu v pravem življenju narodov, vendar se dva dvigata iznad vseh ostalih. Prvič: nesorazmerna razdelitev naravnih bremen pri porajanju in odgoji potomstva in s tem zvezano nesoglasje in ljubezenskem doživljanju in interesih; drugič: dejstvo, da si je bil moški, ki je lažje obremenjeni del, od vsega početka sam zakonodajalec in sodnik tudi v spolnem življenju.

Globočine stvarniških zamisli — kdo bi jih izmeril? Toliko lahko spoznamo, da bi brez tega in takega porajanja življenja, brez tega in takega trpljenja in šibkosti žene ne bilo ljubezni in spoštovanja do nje in otroka in med njo in otrokom, da bi manjkalo naravne vezi, ki družijo človeštvo v temeljno družabne celice, bi manjkalo človeku njegovo srce, zaradi katerega ga je Bog ustvaril, da mu služi z njim, kakor mu ne morejo služiti vsi legijoni angelov.

Nekaj drugega pa je vprašanje, če je bilo dobro in prav, da je bil moški toliko časa neomejen zakonodajalec in sodnik v svojem odnosu do žene. Cisto gotovo je, kakor nas uči že naravna pamet, da pri tem ni bil in ni mogel biti objektivni, da se ni oziral na čuvstvovanje in interese žene, da je marveč uredil spolno življenje tako, kakor je njemu prišlo, kakor se je prilegalo njegovi čudi. O tem nam pričajo vsi državljanski in kazenski

zakoniki — razen nekaj najnovejših — o tem nam pričajo uveljavljene šege in nazori.

Ni mogoče dvomiti, da bi bilo za splošno neprimerno boljše, uprav odrešeno, ako bi se spolno življenje uravnavalo v zmislu dekalog in krščanske etike, to je, da bi se omejilo na njegov naravni namen: zakon in družino (potomstvo). Človeštvo bi bilo namah prosto strašnih ran, na katerih gnije danes pri živem telesu: prostitucije in spolnih bolezni; rešeno bi bilo težkega socialnega vprašanja nezakonskih otrok; pol norišne, bolnišne in ječ bi lahko uporabilo za šole in druge plodnosne svrhe; pol samoumrov bi odpadlo. Družine bi cvetele v sreči in zdravju in gmohtnem blagostanju, etična kultura in s tem sreča človeštva bi se visoko povzdignila. Posebno pa bi se brez ostanka rešilo žensko vprašanje. Ne-le da bi žena ob teh razmerah našla v srečnem zakonu in materinstvu polno zadoščenje, polno srečo, marveč bi istočasno odpadel prvi in zadnji vzrok njenega ponižanja in zaslužnja: nehala bi biti ženska spolni objekt, ki si ga moški kupi za denar ali židano ruto, potem pa ga s prezirom in gnusom vrže na gnoj. Svojih žena in mater kulturni narod pač nikdar ne bi mogel zaničevati niti jim odrekati enakopravnosti v domačem in javnem življenju.

To bi bile resnično naravne, zdrave razmere. Toda kako je moški te razmere dejansko uredil? Sprejel je krščanski zakon in uveljavil za svojo zakonito ženo in mater svojih otrok kodeks najstrožjega poštenja in

nedotakljivosti, sebi je pa pridržal popolno svobodo. Ustvaril si je legije brezpravnih žensk, da bi mu bile vsak hip in v vsakem kraju na razpolago čisto enostavno za denar kakor vsak drug materialni užitek. Nasproti njim se je odvezal vsake dolžnosti, vsake odgovornosti, celo hiralnic in grobov jim ni preskrbel. Zagotovil si je, da se sme polastiti vsake ženske, ki mu je sploh dostopna, če ne za denar, pa za lepe besede in objube. Šel je tako daleč, da se je odvezal vseh dolžnosti celo nasproti svojim nezakonskim otrokom; uzakoniil je prepoved, da se ne sme poizvedovati za nezakonskim očetom (Napoleonov »Code civil«). Največ, kar je priznal nezakonskemu otroku, so bili alimenti; a sodno priznanje le-teh je navezal na tolike ovire in formalnosti, pustil si je odprtih toliko vrat, da se v največ slučajih otrese tudi te obveznosti. Pa še dalje je šel: izročil je nezakonsko mater in njenega otroka, oba žrtvi njegove razbrzdanosti, ne-le bedi, marveč splošnemu zaničevanju, sam pa si je umil roke in ostal v vsej svoji grajski časti in dostojanstvu visoko gori nad njima. Pri detomirih ne pada na moškega nobena sodgovornost, dasi so domalega vsi posledica njegove razbrzdanosti nasproti ženski, ki je z njim postala mati: ako bi je ne zapustil, ako bi ji v tistih težkih dneh stal vi-težko ob strani ali ako bi vsaj prestojljivo prevzel svoj delež na prispevkih zanjo in otroka, bi odpadel eden glavnih razlogov, ki jo žene v obup in zločin.

Dnevne novice

★ Razhod ministrov in časnikarjev male antante. Dočim je zunanji romunski minister Mitileanu z romunskimi časnikarji odšel s posebnim vlakom že v nedeljo zjutraj, so ostali češkoslovaški delegati v nedeljo ves dan tu in se odpeljali proti večeru deloma proti Zagrebu, deloma proti Mariboru. Popoldne so pozdravili na kolodvoru dr. Beneša, ki se je ob živahnih klicih občinstva in časnikarjev odpeljal proti Pragi. Popoldne so sprejeli dr. Ninčiča v družbi z zastopniki oblastev. Tekom nedelje je prispelo še več inozemskih novinarjev, ki so v družbi drugih časnikarjev ogledovali Ljubljano.

★ Doslužen obrist in jugoslovanski episkopat. Bivši avstrijsko-madžarski »deželni šef« v Bosni general Sarkotić se je lotil brezupnega dela, da prepriča Hrvate in Slovence, kako napačno so ravnali, da so stresli s seboj madžarsko-nemški jarem. Zadnjič je že naša vlada prepovedovala neko njegovo brošuro, pred kratkim pa je priobčil v dunajski reviji »Schönere Zukunft« članek o nesporazumljenju med Vatikanom in našo državo. V tem članku očita jugoslovanskim škofom, da so oni krivi vse nesreče, ker niso ostali zvesti habsburški dinastiji. Dosluženega obrista, ki se po nemarnem peča s politiko, zavrača zagrebški »Kat. List«: »Ako bi bili jugoslovanski katoliški škofi po kaki nesreči za časa vojne vodili tako hrvatsko politiko kakor Sarkotić in bi se bili dali vpreči v jarem madžarskega in nemškega imperijalizma, ki je stremel za tem, da si usunji katoliško cerkev za navadno deklo, potem bi bila njihova politika tako končala, kakor je končala Sarkotičova. Naj tedaj gospod »Generaloberst« pušča hrvatski narod in katoliško cerkev v Jugoslaviji v miru. Mi bomo znali braniti pravice in svobodo hrvatsko-slovenskega naroda in katoliške cerkve brez njegove pomoči in zagovora. Za restavracijo stare Avstrije tudi revija »Schönere Zukunft« ne bo mogla prav nič doprinesiti.«

★ Umeščen je bil večer 21. t. m. na župnijsko Smladnik g. Jožef Cegnar, dosedaj župnik v Stranjah.

★ Na desetletnico mature opozarjam vse tovariše sošolce, ki se želijo udeležiti sestanke dne 5. in 6. julija v škof. zavodu v Št. Vidu nad Ljubljano. Vse udeležence prosim, da se mi vsaj do konca tega meseca gotovo zglašijo. A. Č.

★ Nalivi so tudi po Gorenjskem žita potlačili. Kmeta skrbi, kako bo seno sušil, ki je itak redko, posebno na težki zemlji.

★ Tečaj o brezalkoholni uporabi grozdja in sadja, ki ga priredi »Brezalkoholna Produkcija« o priliki velesejma v Ljubljani, je vzbudil veliko zanimanja v vseh krogih. Ker se je prijavilo nepričakovano veliko število interesentov, se bosta vršila dva tridnevna tečaja. Prvi traja od 1. do 3. julija, drugi pa od 4. do 6. julija. Tečaj bo celodnevni. Število udeležencev za prvi tečaj je popolno. Za drugi tečaj je na razpolago še nekaj mest. Kdor se ga želi udeležiti, naj čimprej to sporoči po dopisnici, na kar prejme potrebna navodila. »Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

★ Popravek. V članek »Načrt zakona o neposrednih davkih«, nastanjen v »Slovenec« z dne 17. t. m., sta se vrinili dve tiskovni pogrški in sicer v prvi koloni, česti vrsti od spodaj se mora čitati mesto »pod 6. i milj. Din.« »pod 6. ... 1.200.000 Din« in v drugi koloni, tretji vrsti od zgoraj mesto »pod 1. 1. 230 Din« »pod 1. ... 230.000 Din.«

★ Hrvatski turisti v Sloveniji. V dneh 27., 28. in 29. junija priredi hrvatski klub turistov »Sljemec« več izletov na naše hribe. Skupine bodo v večjem številu posetile triglavsko in kamniško pogorje, ena skupina pa Karavanke.

★ Avtomobili v Belgradu. Po poročilu listov razpolaga belgrajsko prebivalstvo z 800 avtotaksnih avtomobilov.

★ Zborovanje združenja carinskih uradnikov. V nedeljo so zborovali v Zagrebu carinski uradniki. Na obnem zboru se je sklenilo, da se osnujejo po važnih mestih Jugoslavije posebni podobori radi elastičnosti uprave. Za predsednika je bil izvoljen gosp. Veljko Prokić.

★ Krvava svatba. Neki bančni uradnik v Zagrebu si je za svatbo, da bi bila veselejša, najel godce. V veselem razpoloženju so pa enega ubili —

★ Nož govori — zaradi 50 par. V neki zagrebški gostilni je delavec Movrin Tomo prepričeval natakarkarja, da stane brizganec samo 2.50 Din in ne 3 Din. Ker mu natakarkar ni verjel, ga je Tomo zabodel z nožem.

★ Raziskovanje Skadrskega jezera. Biolog na belgrajski univerzi prof. dr. Stanković preiskuje skupaj z nekim nemškim učenjakom floro in fauno Skadrskega jezera.

★ Raziskovanja v južni Srbiji. Ministrstvo za šume in rude pošlje v Kosovsko Mitrovico večjo skupino inženjerjev v svrhu raziskovanja rud.

★ Letošnje investicije delavskega zavarovanja. Pri osrednji upravi delavskega zavarovanja v Zagrebu so se zadnje dni vršila posvetovanja o letošnjih investicijah. Kakor poroča neki zagrebški list, znaša vsota za vse zgradbe, ki so jih sklenili graditi odnosno opremiti, 100 milijonov dinarjev. Sklenili so sledeča dela: Grad Klenovnik v Zagorju, ki so ga lani kupili, se adaptira v delavski sanatorij in bodo dela že letos končana, prihodnjo pomlad pa se sanatorij otvori. Notranja oprema bo stala več milijonov. V sanatoriju bo prostora za 150 bolnikov; zdravniško službo bo opravljalo 7 zdravnikov. — V Srbiji se začne letos graditi dva sanatorija: eden v Vrnjački Banji, drugi v Koviljači; v vsakem bo prostora za 80 delavcev. — Zdravilišče za jetične na Brestovcu se popravi in razširi, kar bo stalo 1.300.000 Din. V Belgradu se začne graditi palača za delavski zavarovalni urad, in sicer v istem obsegu kakor zagrebška. O kakih zgradbah v Sloveniji ne omenja poročilo, ki pa ni uradno, ničesar.

★ Vpokojitve v vojaški službi. Vpokojeni so: administrativni poročnik ekonomske stroke Jakob V. Hajdinjak; orožniški podpolkovnik Rudolf E. Šmit; orožniški kapetan Anton A. Albert in orožniški poročnik Joško A. Vogrinec.

★ Abiturientski tečaj na drž. trg. akademiji v Ljubljani. Ustmeni ali pisarni pripravi za ta tečaj se sprejemajo v pisarni trgovske akademije, Ljubljana, Aškerčeva ul. 9-II. — Ravnateljstvo.

★ Državna trgovska akademija v Ljubljani. V I. letnik trg. akademije se sprejemajo absolventi(inje) nižjih srednjih ali pa meščanskih šol, ki se izkažejo v učenem jeziku in v vseh realnih predmetih najmanj z »dobrim« (povoljnim) v vseh drugih predmetih vsaj z »zadostnim« uspehom in ki so dovršili 14. leto ali pa ga dopolnijo v teku sprejemnega solarnega leta. Pri sprejemu imajo prednost tisti dijaki, ki se izkažejo vsaj z zadostnim redom iz kateregak modernega jezika. Sprejemajo se tudi prijavljenci (priglasenke) srednjih in meščanskih šol, ki so položili tečajni oz. končni izpit. Prednost imajo v tem slučaju dijaki(inje), ki se izkažejo z »dobrim« redom iz učenega jezika in vseh realnih predmetov. Vpisovanje se vrši 1. in 2. julija ob uradnih urah.

★ Na drž. mešč. šoli v Slov. Bistrici se vrši vpisovanje učencev v 1. razred dne 29. in 30. junija od 8.—12. ure. Sprejmejo se učenci, ki so dovršili 4. šolsko leto. Javijo naj se v

Velesejske številke „Slovenca“

so po dosedanjih izkušnjah najbolj primerne za uspešno trgovsko in obrtno reklamo. Izhajale bodo skozi vso dobo v znatno povečanem obsegu in zelo zvišani nakladi. Čitalo jih bo do 50.000 ljudi. Prav posebno bogata bo prihodnja nedeljska izdaja kot glavna velesejska številka. Oglasi v tej izdaji bodo imeli še prav poseben učinek.

Naročila za to veliko izdajo se sprejemajo do včetrš petka zvečer.

spremljati staršev ali njihovih namestnikov z zadnjim šol. izpričevalom in krstnim listom.

★ Vpisovanje v meščansko šolo v Slovenjgradu za šol. leto 1926/27 se vrši dne 30. junija in 1. julija od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. Učenci, ki pridejo na novo, morajo prinesiti s seboj zadnje izpričevalo, krstni list in izpričevalo o cepljenih kozah ter morajo priti v spremstvu staršev ali njih namestnikov. — Ravnatelj.

★ Otvoritev nove ceste Sv. Miklavž—Pohorje. Ob lepem popoldnevu, kakor ni bilo preje pričakovati, smo preteklo nedeljo odprli prometu novo cesto Sv. Miklavž—Pohorje. Pri otvoritvi so bili navzoči komisar okr. zastopa dr. Leskovač, zastopnik vel. župana prosvetni referent dr. Poljanec, župani vseh paterjev občin, skozi katere gre cesta, z občinskimi odborniki in večja množica ljudi. Cesto je blagoslovil dekan iz Hoč g. Sagaj. Došle otvoritelje nove ceste je pozdravil obč. svetovalec Jakob Florjančič in dekan g. Sagaj. Mladina je izvršila svoj pozdrav s cvetjem. Pri otvoritvi se je razvil slovesen sprevod po novi cesti do Pohorja. Pri skupnem zagrizku se je mariborskemu županu, ki je komisar okr. zastopa, kateri ima največje zasluge za novo cesto s svojim prispevkom 280.000 Din, podelilo častno občanstvo vseh paterjev občin. Za promet je nova cesta velikega pomena, ker združuje Slovenske gorice s Pohorjem. Gre namreč od Sv. Miklavža, ki je ob vzhodni Slovenskih gorih preko Hoč, čez polje, železniški tir in državno cesto do podnožja Pohorja. Zdaj bo mogoče voziti posestnikom v Slov. goricah v mlino in na žage pod Pohorje, nasprotno bodo Pohorci lahko zvozili svoj les na železnico. Za gospodarski razvoj in medsebojno pomoč bo torej nova cesta prav izredno služila.

★ Vlom v trgovino. V Boštanju so vlomili dosedaj še neznani vlomilci v trgovino posestnika in trgovca Josipa Slapšaka. Vrata trgovine so odprli s ponarejenimi ključi ali pa so se skрили že zvečer v hiši in so oddajali ukradeno blago svojim tovarišem na cesti skozi okno in vrata. Do sedaj je ugotovljeno, da so odnesli samo manufakturnega blaga za okroglo 12.000 Din. Koliko so odnesli lopovi še drugega blaga in koliko so napravili škodo, do sedaj še ni točno ugotovljeno.

★ Čajanka! Zahtevajte povsod najizdatnejše čajne mešanice »Čajanka«. Glavna zaloga pri tvrdki Franc Kovač v Ljubljani, Hrenova ul. 19.

★ Nered pri plačevanju 10% takse. Z ozirom na tozadevno notico v našem listu 18. t. m. nam sporoča g. finančni delegat, da je zahteval poročilo finančne okrajne direkcije v Mariboru.

★ Popravi! V nedeljskem »Ilustriranem Slovenec« sta se v sliko slovenskih romarjev, ki so odšli v Chicago, in pa članov slovenskega odbora za ta kongres vrinili dve pomoti. Zadnji v 4. vrsti je Rajželj in ne Grošelj. Dr. Levičnik je odbornik, ni pa šel v Chicago.

★ Šentjur pod Kumom. V četrtek na Kresni dan bo pri nas živinski in kramarski sejem. Prodajalci in kupci vabljeni!

★ Ravnateljstvo Ljubljanskega velesejma vlijudno opozarja, da ne more sprejeti za letošnje velesejsko prireditve nikakih novih prijavnic več, ker je razstaveni prostor popolnoma zaseden. V poštev pridejo samo

še razstaveni objekti, ki se morejo razstaviti na nepokritem prostoru.

★ Nov razred delavskega zavarovanja. 1. julija se vpelje nov, 18. plačilni razred. Osebe, ki zaslužijo (v gotovini in blagu) nad 48 Din na dan ali 288 Din na teden ali 1200 dinarjev na mesec, naj skrbijo, da bodo preplisane v višji, 18. razred.

★ Poštna zveza Buče—Kozje. Poštna zveza Buče—Prelasko, ki je bila dne 1. junija t. l. uvedena, se zadnji dan junija meseca ustavi in se dne 1. julija zopet uvede zveza Buče—Kozje, kakor je bila pred 1. junijem letos.

★ Po oglasu konjiške podoficirske šole v Nišu br. 1408 od 13. junija tega leta se bodo tudi letos sprejemali mladeniči kot pripravniki v to šolo, katera se začne 28. septembra in traja dve leti. Natančne pogoje in vse ostale potrebne informacije se lahko dobi pri ljubljanskem, mariborskem in celjskem vojnem okrožju.

★ Jugoslavlani v Južni Ameriki. Junjska številka revije »Československa emigrace« prinaša tudi nekaj podatkov o Jugoslavlanih v Južni Ameriki. V Chile izhaja dvojje časopisov in sicer v Punta Arenas »Jugoslavanska domovina« in v Valparaíso »Jugoslavenska država«. Tudi gospodarsko so Jugoslavlani zelo agilni, velik del salpeterske industrije je v njihovih rokah in v bližini Buenos Aires so ustanovili edino argentinsko radiotelegrafsko šolo. O Jugoslavlanih v Južni Ameriki je priobčil zanimive podatke nedavno tudi naš list.

Svet slušateljev ljubljanske univerze

vabi vsa ljubljanska kulturna, gospodarska in politična društva na

sestaneke,

danes ob 8 zvečer v areni Narodnega doma (nasproti L. drž. gimnazije)

ki se bo vršil

Nettunske in belgrajske konvencije.

Za ljublj. akademsko mladino:

Svet slušateljev ljubljanske univerze.

★ Zagrebški škofijski list na naslov g. župnika Gvozdanica. Zagrebški »Kat. List« z dne 17. t. m. poroča o sodelovanju g. Gvozdanica, župnika v Radatovičih, na demokratiškem shodu v Metliki in dodaja: »K. L.« se ne peča s strankarsko politiko, toda ob tej priliki je treba naglasiti, da tu ne gre samo za taktiko v čisto političnih vprašanjih o notranji ureditvi države na temelju programa demokratske stranke, nego gre za njen celotni program, kakor ga sama uradno podaja in propagira in po njem dela. Tu ni mogoče enega ločiti od drugega. V teoriji je to mogoče, toda v življenju ne. Program Sam. dem. stranke ni tajen. Tiskan je za javnost. Kakšno stališče zastopa stranka v temeljnih načelih odnosa cerkve nasproti državi, nasproti vzgoji mladine v šoli in izven nje, nasproti zasebni lastnini katoliške cerkve, je vsem dobro znano. Sam. dem. stranka ta svoj program tudi izvaja. Ona je predložila takozvani kancelarparagraf, ob kateri priliki je pokazala ves svoj »protiklerikalni« žolč. Iz novjših dogodkov naj se prečita samo govor demokratskega zastopnika v vprašanju Zavoda sv. Jeronima in ločitvi cerkve od države, naj se čitajo romani v podlistku zagrebške »Riječ« kakor »Veliki Inkvizitor« itd., pa se bo videlo, da kulturnoverski program demokratske stranke ni kak verski indiferentizem, marveč da je v tem pravcu borben do skrajnosti. — Katoliški duhovnik, ki se nahaja v demokratski stranki zaradi njenega političnega programa mora ali biti tako vpliven v stranki, da prepriča vse njeno kulturno delo ali pa mora zapustiti njene vrste. Dosedaj prvo še nikomur ni uspelo in mu tudi ne bo. Jasno je torej, kaj je dolžnost katoliškega duhovnika. — Zumberška duhovščina se je vedno ponašala s svojim hrvatstvom in katoličanstvom ter za Pavlom Gvozdanicom ne stoji nihče razen Garapića. S tem svojim korakom je tudi zaslužil, da ostane popolnoma osamljen.

★ Napredovanja pri poštni upravi: Iz 5. skupine so napredovali v 4. skupino II. kategorije sledeči poštni in brzojavni pripravniki: Joško Monda prvi pošti Maribor 2, Valter Šume prvi pošti Slovenjgradec, Angela Naprudnik pri pošti Dravograd, Eližabeta Zadolšek pri pošti Meža, Janko Alič pri pošti Tolpice pri Novem mestu, Emilija Kettner, Franc Kristan in Mara Mohorič pri pošti Ljubljana 1 in Terezija Golob pri pošti Ljubljana 2. Pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani sta imenovani za pomočnike Marija Muhovič in Anica Mohorič.

kakor on izven zakona in v njem — brez odgovornosti in žrtve. Z vsemi sredstvi se ubranja materinstva in že zahteva, da se ji da za to tudi v zakonodaji plain pouvoir. Ta val prepljuska že tudi našo deželo. Kakor zatirajo zdravniki krogi, znaša število umetnih splavov pri nas že do 40 odstotkov! Med socialističnim in nacionalističnim meščanskim ženstvom je v teku gibanje, da se umetni splavi postavno splošno dovolijo in da se v ta namen uvedejo brezplačne ambulanice, kakor je to vpeljano v komunistični Rusiji. Socialistično, to je delavsko ženstvo se pri tem vsekakor po pravici sklicuje na sedanji krivični družabni red, ko je proletarcu dejansko težko preživljati številno družino. Meščansko nacionalno ženstvo pa, ki pripada povsod najboljše ali vsaj dobro situiranim slojem in ki izpoveduje nacionalno idejo kot vodilo, logično ne bi smelo podpirati akcije, ki stremi za zmanjšanjem števila rojstev. Italijanska nacionalna fašistična vlada je pokliкала najboljše italijanske znanstvenike in strokovnjake, da prouče, kako bi se preprečilo preteče razpadanje družine in hoteno padanje rojstev. A Italija je ena najbolj preobljudenih dežel na svetu. Naša zemlja pa je redko naseljena in vseh skupaj nas je dobrih devet milijonov.

Ze iz nacionalnih ozirov bi moralo biti torej naše nacionalistično meščanstvo proti umetnemu omejevanju rojstev. Resnica je pa ravno nasprotna: ravno v teh krogih se roj-

stva skrajno omejujejo, ravno v teh krogih se že dolgo prakticirajo umetni splavi. Na to se proletarke tudi sklicujejo, češ: Če smejo ti premožni sloji tako ravnati, se hočemo razbremeniti v vzdržanju družine tudi mi!

Najrajši se opravičujejo pristaši omejevanja rojstev s tem, da je boljše manj otrok, pa tisti dobro vzgojeni in zdravi. Toda prav ta izgovor drži najmanj. Izkušnja uči, da prihajajo najbolj utrjeni, za življenje najbolj sposobni ljudje iz ljudskih slojev, iz družin s številnimi otroci; drugo pa so večinoma razvajene, umetne rastline, zgodaj črvivi sadovi, ki nikogar ne osrečujejo, nikomur ne koristijo.

Ženstvo, ki se poteza za ta sistem, se pač ne zaveda, da mora to dovesti zakon do absurdnosti in da bodo nezakonske matere in otroci po pravici zahtevali ne samo izenačenja, marveč prednost pred zakonskimi ženami in otroci. Čemu sploh še zakon, če ne izpolnjuje svojega naravnega namena? Če je bilo v zakonih že doslej mnogo gnilobe, mnogo laži, kaj bo šele poslej, če se še žena splošno izneverila svojim materinskim nalogom?

Resnica je samo ena, kakor jo uči vera: da je uničevanje spočetih življenj protinaturen greh in zločin, ki se mora z vsemi sredstvi zatirati. Protinaturen je pa tudi socialni red, ki pritrjuje sredstva delavnim, življenja splošnim ljudskim slojem in jih kopa za jalove bogataške sloje in njih degenerirano

potomstvo. Proti temu redu je treba naperiti sulico, ne pa proti ljudskemu potomstvu.

Feminizem se opira na načelo, da se mora v vladanju in urejanju človeške družbe uveljaviti tudi ženski duh; šele potem se bo dosegla lepa skladnost kakor v družini. Toda če se ženska izneverja sama sebi in hiti po potih, ki jih je izhodil moški, bo od njenega sodelovanja v javnosti malo koristi. Če ženska ne spoštuje sama sebe in svojega materinstva, če se tudi ona odreka moralnih obveznosti v spolnem življenju, če se izpozablja tako daleč, da sama uničuje svoj plod — kako naj povzdigne moralo moškega, njegov čut za odgovornost nasproti njej in otroku, kako naj se potem izboljša moralni in socialni red družbe?

Zavedajmo se: Usoda našega naroda je varna samo v rokah vernih mater. Zgodovina Grkov in Rimljanov sta nam priča. Izključeno pa je, da bi odšel ženski del naroda moralno zdrav, ako dvojna morala moškega dela naravnost računa in zahteva ogromen odstotek izkvarjenega ženstva. Če že tudi zakon in družina moškemu ne pomenjata prav ničesar več in se ju iznebi kakor ponošene suknje, se ni čuditi, da tudi žena izgublja moralna tla pod nogami in se pogreza z moškim vred v močvirje nemorale. Usoda Adama in Eve je neločljiva.

—

Križna gora pri Ložu. Zadnjo nedeljo sta bila na izletu v Cerknici Krekova prosveta in učni zavod Jožefinum iz Ljubljane. V Cerknici so g. dekan Juvaneč in g. kaplana Turk in Košiček z gostoljubno prijaznostjo razkazovali izletnikom cerkniške znamenitosti in krasote. Dočim je Krekova prosveta na čolnih opazovala čudesa cerkniškega jezera, je zavod Jožefinum poletel z avtomobilom v Lož ter od tam peš eno uro sirne poti na 857 m visoko Križno goro pri Ložu. To divno razgledno točko z izredno poučnim razgledom na celotno cerkniško jezero, na Loško kotlino, na Noranjski Snežnik (1796 m), na Loško polje, na Noranjski Snežnik (1796 m), na Javornik (1268 m), na Slivnico (1114 m), na daljne Kamniške planine, Karavanke in Juljske Alpe, je izletnikom poživljeno razkazal in razložil g. župnik Hafner iz Staga trga. Na Križni gori je starodavna božja pot, umetniško pomembna cerkvijo Sv. Križa, z več cerkvenimi hišami za izletnike, romarje ali tečajnike. Križna gora je po pravici »notranjski Sv. Ošči«, ki je še malo znan in ki bi miru in oddiha potrebne duhovniku nudil prijetno zavetišče, takim tečajnikom pa divotno taborišče, ki bi jim, kakor našim pradedom kot taborišče proti Turkom, podžigalo pogum za vztrajno stražo proti sovodu, ki nam je zasedel vse grebene proti jugu. Take ljudi je obrnil proti Italiji, naših voda pod zemljo iz Pistoje in drugod ni mogel obrniti tja, ampak pod zemljo drve in kipe proti svojim bratom na sever — — kot begunka iz »Juljske Kraljine

Kulturni pregled

Svedska lepa knjiga. Poročali smo že o hollandski lepi knjigi, o prizadevanju Čehov in Nemcev za dovršeno izdajo in umetniški tisk leposlovnih in znanstvenih knjižnic. Izredno živahno je tozadevno gibanje med Švedi. V drugi polovici 19. stoletja so pričeli Švedi z reformo svojih grafičnih izdelkov. Pravi apostol nove dobe je bil Waldemar Zachrisson (1861—1924), ki je študiral tiskarsko obrt v Hamburgu, Lipskem, na Dunaju, Berlinu, v Petrogradu in končno ves navdušen za svoj poklic ustanovil »Allmänna Svenska Boktryckeriförening« (švedska tiskarska zveza), ki je res zelo velike važnosti za razvoj švedskega lepega tiska. Sedanji najobličnejši tip je nekaj posnetek francoskih in angleških vzorcev, črke so zelo jasne, morda nekoliko monotone, vendar v svoji plemeniti preprostosti prav okusne. (Ime: Mediaeval-Roman). Zelo zaslužna za nadaljni razvoj sta brata Hugo in Carl Lagerström, ki sta se učila in študirala vsak zase v Nemčiji, Franciji in Angliji, dokler nista skupno ustanovila lažne tvrdke. Izdajata tudi svojo revijo »Nordisk Boktryckerkonst«. Njena posebnost je, da tiskata vedno le omejeno število izvodov modernih in starih pisateljev (vedno le za stalne interese), in skušata dati knjigam s pomočjo ilustracij in tiska ter izbranega materiala res dovršeno obliko. Cene nikakor niso pretirane. Najslavitejša ilustratorja knjig sta sedaj: Dr. Isak Collin, ki je doma zlasti v srednjeveški ornamentiki in izvrsten poznavalec knjig, ter Carl Larsson, ki je tipičen švedski ilustrator in samosvoj umetnik in še Olle Hjortzberg. Mlad je še, toda zelo slovi, ker docela obvlada starokrščansko simboliko in dosega s tem veliko uspehe. Sedaj ilustrira lepo in res mogočno državno izdajo sv. pisma. Izdaja bo ena najlepših in najdovršenejših modernih tiskov vsega sveta. Tako umetniki, ilustratorji, knjigovezi in tiskarji skušajo nadkriliti eden drugega. Najmlajši med mojstri knjižne ilustracije je Einar Nerman. Svoje delo in ljubkovalno kmetnost rokojo meša z njemu lastno eleganco in porednimi domisleki. Zlasti je lepo in originalno ilustriral nekaj Andersenovih pravljic. Isto pažnjo kot tisku posvečajo — toda šele po vojni v večji meri — tudi lepi vezavi knjig. Gročica Eva Sparre roj. Mannerheim je ena najboljših knjigovezov. Njeni izdelki se odlikujejo zlasti po izbranih barvah in težnjo s kar moč malimi sredstvi doseči čim večjo dekorativnost. Tako se najboljše glave trudijo in prizadevajo, da s pomočjo knjige, ki bolj in bolj obvlada in vodi svet, kažejo svetu napredek in kulturo svoje domovine. — Prihodnje poročamo o biblioteci v Avstriji.

Literarni obzornik. Zadnji »Domoljub« poroča (str. 334, štev. 24), da na Francoskem duhovnik Bethleem v svojem časopisu ocenjuje liste, knjige in revije s stališča krščanske nauka, zaeno izraža na koncu članka željo, da bi se tudi pri nas zepočela slična akcija. Za enkrat omenimo le to, da se za slovenski »književni obzornik« že vrše priprave, in sicer že delj časa, ker je zadeva velike važnosti in nalaga mnogo dela, zlasti za začetne številke. Kolikor smo poučeni, izide prva številka letnika 1927 še pred božičem t. l. S tem bo občutna vrzel v našem kulturnem življenju izpolnjena. K temu pripominamo še sledeče: Pravkar je izšla v Hamburgu drobna knjiga (110 str.). Dr. Jur. Hermann M. Popert »Hamburg und der Schundkamp«. Prvi zvezek razpravlja zelo stvarno o »umazani in manjvredni literaturi«. Udeleženi je pri tem močan — anonimen kapital, ki zlorablja najnižje nagone mas in naroča propadlim članom inteligence, da piše in piše — umazano, perverzno, sadistično, neasociativno, vse sle lahko izrablja in zlorablja — samo da bo knjiga mikala. Izhajalo je od l. 1914. okoli 500 serij, kar pomenja nad 5 milijard umazanih knjig, ki zastrupejo odrasle in neodrasle — dečke in deklice. Škoda v vsakem oziru — moralnem, zdravstvenem in gospodarskem je seveda neizmerna. Zato je uničljiv kar najostrejši boj proti takemu »slovstvu«. Popert omenja tudi nedostatke zakona (Weimarska, člen 118-2) in dokazuje, kako se tak zakon ne sme glasiti. Zaeno dokazuje na podlagi dejanskega stanja, koliko se doseže z resnobo in dobro voljo tudi brez ali celo — preko zakona.

Iz razgovora s pisateljem Thomas Mann-om. Oskar Maurus Fontana je priobčil v zadnji številki »Die Literarische Welt«, No. 24-25, kratek pogovor s slovečim pisateljem. Treje do četvero knjig namerja še spisati. Trenutno ga sedaj močno mikajo snovi kot so: Jožef in njegovi bratje, zatem Filip II. španski, Luter in Erasmus Rotterdamski. Zanimivo je, kar pripoveduje pisatelj, kaj ga je dovedlo k omenjenim snovem. Takole pravi: »Sprva me je mikala izrednost; čim bolj pa se pečam s temi snovi, tem bolj uvidevam, da je v njih tajeen smisel: religioznost. Sploh me sedaj religiozne snovi silno zanimajo in mikajo in zdi se mi, da to ni slučaj, temveč nujnost. Religija bo odločevala nad vsa naša prihodnostjo. Samo estetičizem nima nobene bodočnosti.« Naj omenim, da je Thomas Mann — avtor znamenitega romana: »Die Buddenbrooks«, kjer se mestoma zelo pohvalno izraža o katoliških bolnišniških sestrah — protestant. Sedaj živi v Monakovem. Tudi njegov sin Klaus je pred kratkim izdal roman, ki pa ni našel priznanja. Več pozornosti je vzbudila gledališka igra, ki je doživela premijero in ki jo je igral mladi pisatelj sam zaeno s sestro Anjo.

Svetovna literatura v sovjetski Rusiji. Lunačarski je objavil članek, ki v njem napoveduje, da bo kot minister za »kulturo proletarijata« pričel izdajati novo knjižnico »Ruski in svetovni klasike«. Zbirka bo izhajala v obliki zvezkov; noben ne sme stati več kot rubelj, tako da bo omogočeno tudi delavcu kupovati duševno hrano. Vsak zvezek bo

poleg tega opremljen tudi z uvodom odličnih literarnih historikov. Podjetje vodita: Lunačarski in Pisanov. Prvi zvezki izidejo še te dni in obsegajo sledeče ruske pisatelje: Ljeskov, Korolenko, Andrejev, Saltikov-Ščedrin. Pripravljeni so: Veresaev, Uspenski, Gorki in dr. Inozemski pisatelji so zaenkrat takole zastopani: Aishilos (Solovjev prevod), Goethe »Faust«, Verhaeren, Heine, Hauptmann, Björnson, Byron, Maupassant, Moliere, Beaumarchais, Ibsen in Dickens. Zalaga celo podjetje država.

Bivši francoski poslanik na ruskem dvoru Maurice Paleologue je izdal svoje spomine v obliki dnevnika: »Na carskem dvoru med svetovno vojno«. Dnevnik obsega okoli 1000 strani. Pisan je izredno živahno. Fino opazovanje, scene, ki so dolečale smer zgodovini, so podane s tisto preprostostjo, ki odlikuje največje izmed pisateljev svetovnoznanih »spominov«. Maurice Paleologueja bi smeli po kvaliteti staviti v isto vrsto s Suetonom ali Saint-Simonom. Pravkar so tudi Nemci, ki po vojni zelo goje »spominsko« literaturo, dobili prevod, ki ga je oskrbelo založba F. Bruckmann v Monakovem. Prevodu se vidi, da je bil v naglici prirejen.

Atenska tiskovna zveza je žurnalistu in ustanovitelju prvega grškega političnega dnevnika »Hellenika kronika«, Joannes Jakob Meyerju, ki je začel izdajati list za časa grške osvobodilne vojne pred sto leti, postavila na glavnem trgu v Missolonghi spomenik. On in njegova žena sta padla na utrdbah mesta. Istotam je našel smrt tudi angleški pesnik Lord Byron. Spomenik je izklesan iz pentelijskega marmorja. D. R. L. T.

COTIČ—MEŽAN: RAZSTAVA SLIK V MARIBORU.

O Cotiču ni treba več govoriti. Pridobil si je odlično ime. Njegove razstavljene slike so bile značilne po izbranih linearnih kompozicijah in močni, nasičeni plastiki barv. Motivi iz Maribora in okolice so zajeti v objektivni in dostojanstveni mirnosti. V tej objektivni nasičenosti je vzmet k monumentalnosti.

Pokrajinski slike je imel samo dve. Logarsko dolino in Ojstrico, ter mojstrski portret prof. Srebrca. Prav posebno sta ugajala kočja iz mariborske okolice in Ojstrica.

Prof. Cotič je izbrušena umetniška skladnost, s svojo intimno bohemsko osebnostjo vred in s svojo lovsko dobrodušnostjo vred.

Drugačen je bil Mežan. Mlado vino, gorenujsko vrtarstvo in iskanje. Sebe išče.

Prvič se je javil in nam nasul, kar vse stene so bile polne. Ni vse dovršeno. Presilne so še ideje, da bi se jim pokorile oblike. Toda javil se je v taki dispoziciji, da ni prepiral le o svojem silnem hotenju, temveč tudi o svoji veliki umetniški moči in inspiraciji.

Največ je bilo pokrajinskih slik v akvarelu. Preprosti motivi, vpisani v svetlobnostni problem, težki raditega, vsaki motni raditega; zače se nam plenerizma značne in svetlobnostne perspektive, plastične luči. Mežan jo išče.

Išče jo s peregom v lepi študiji mariborske stolnice in ji je zelo blizu, išče jo s tušem v Splavarski ulici in z oljem v Piramidi in z litografijo v močnem »Prometeju«, ki gre gotovo med najboljša razstavljenega dela.

Portreti ga kažejo anatomsko natančnega v drobnih študijah mladostnih ženskih glav.

Obisk bi moral biti mnogo, mnogo večji, da se bi Maribor dostojno oddolžil umetnikom. Cene pa slikam so tudi bile nizke. Dr. F. S.

Ljubljansko gledališče

Opera:

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Torek, 22. junija: VECNI MORNAR. Red A.
Sreda, 23. junija: FIGAROVA SVATBA. Red E.
Četrtek, 24. junija: Zaprto.
Petek, 25. junija: GLUMACI, GIANI SCHICCHI.
Rer C. Slavnostna predstava na čast udeležencev kongresa trgovskih zbornic v Ljubljani.
Sobota, 26. junija: FIGAROVA SVATBA. Red F.
Slavnostna predstava ob otvoritvi VI. Ljubljanskega velesejma.
Nedelja, 27. junija: GROFICA MODICA. Izven.
Ponedeljek, 28. junija: BORIS GODUNOV. Red D.
Torek, 29. junija: NETOPIR. Izven.

Mariborsko gledališče

Torek, 22. junija. Zaprto.
Sreda, 23. junija ob 20. uri: »ANATOL«. Gostovanje članov ljubljanske drame.

»Ojdpus« na mariborskem odru. Kot zaključno predstavo v letošnji sezoni bo vprizorila mariborska drama v režiji ravatelja drame V. Bratina Sofoklejevo grško dramo »Ojdpus« v mojsterskem prevodu prof. A. Sovreta.

Celjsko gledališče.

»DUŠE«.

Užitek, ki nam je bil podan v petek zvečer z našega gledališkega odra, je bil nad vse prijeten. Ze vsebina igre sama na sebi je vzdržala občinstvo tekom cele predstave v napetem razmerju do končne efekta igre in je vsled tega ustvarila med dogodki na odru in doživljem gledalcev lepo sočutno vez, čeravno ni ta vsebina, kakor tudi motivi celega dejanja, nič novega. Poudarjati pa moramo posebno, da tiči bistvena zasluga tega kontakta med občinstvom in dejanjem na odru v lepem izrazitem in naravnem prednašanju ljubljanskih igralcev, ki so ta večer otvorili svojo malo turnejo po spodnještajerskih mestih in tržih. Posebno nam je ugajala igra g. Rogoza, ki je igral Štefana in ki nam je s pravim občutjem igral kmečkega fanta, kateri je v tujini doživel razočaranje in se vrnil poln hrepenenja na svojo domačo grudo. Tudi g. Jerman kot hlapec Bogalj je prav naravno in častno rešil svojo nalogo, le tu pa tam se je opazilo, da mora biti g. Jerman po svojih letih še precej mlad, ker je v svoji igri tu pa tam za trenutke pozabil na svojo vlogo veletnega hlapca, kateri si vsled svoje starosti celo dovoljuje dajati hišni gospodinjci povelja. Tudi vse druge moramo pohvaliti, ne izvemši gđ. Juvanovo, ki nam je tako ljubko in verjetno igrala vlogo zapuščenih sirote in znala tako sramežljivo prikrievati svojo ljubezen do Štefana. Pri g. Skrbinskiu se nam pa vkljub njegovi izborni igri zdi, da je bilo v njem nekaj preveč demonškega duha. V ostalem je pa igral v našo polno zadovoljnost. Ravno tako častno je bila rešena vloga Jala, kakor tudi Lela.

Prosvetna zveza

Prosvetnim društvom, včlanjenim v Prosvetni zvezi v Mariboru, naznanjamo, da smo izvedeli o še nadaljni veljavi našega odloka prosvetnega oddelka za Slovenijo z dne 14. marca 1924, št. 3718. Fin. ravnanje stoji na stališču, da to potrdilo še velja, in sicer zato, ker tozadevni razpis generalne direktije posrednih davkov v Beogradu izrecno ugotavlja, da so potrdila, ki so bila izdana od prosvetnega oddelka v Ljubljani veljavna in da so le ona potrdila, ki jih je izdal veliki župan (prosvetni oddelki), neveljavna. Naša društva imajo zgoraj označeno potrdilo, ki je torej veljavno, zato je vsled manj jasnega teksta novega odloka postalo nespornostno. Prosvetna društva se naj sklicujejo na to obvestilo, če je potrebno, da uživajo vse njihove prireditve še nadaljno ugodnost 10% takse na podlagi omenjenih potrdil.

Prosvetna društva v Mariboru.

Glasha

Sporod klavirskega večera, ki ga priredi Filharmonična družba v Ljubljani v zvezi z zagrebško muzičko akademijo danes v torek, 22. junija ob 20 zvečer v Filharmonični dvorani: Bach: Kromatična fantazija in fuga; Beethoven: Sonata op. 11, 4 stavki: Maestoso, Allegro con brio, A-rietta, Adagio-molto; Bach: Italijanski koncert (Allegro, Andante, Presto); Brahms: Händelove variacije op. 24. Vse točke sporeda izvaja absolventka klavirskega oddelka visoke šole kr. muzičke akademije v Zagrebu gđ. Dora Gusič. Obiskovala je šolo pianista prof. Svetislava Stančiča. Jutri, v sredo zvečer ob 8 pa se vrši komorni večer gojencev zagrebške akademije, in sicer nastopita absolventka solopanskega oddelka in absolvent vijočinskega oddelka. Sporedi v Matični knjižarni po 5 Din. Sporedi veljajo kot vstopnice.

Knjige in revije

Geografski vestnik. Časopis za geografijo in sorodne vede. 1926. 1. — Ravno kar je izšla prva številka drugega letnika. Dvomili smo že, ali se bo mogel prvi slovenski geografski list obdržati na površju v času težkih gospodarskih razmer in finančnih težkoč, toda kakor vidimo, je bil vsak dvom odveč. List je srečno prebil prvo leto, v drugem

Neznosno zasledovanje na Primorskem.

Fašistovski režim čimdalje bolj pritiska na Slovence v Primorju. Vsa politika italijanskih oblastnikov gre sedaj predvsem za tem, da onemogoči bivanje v Italiji slovenskim in hrvatskim izobražencem. Ko izgine zadnji inteligent, potem bo uboga para izročena svoji usodi, potem se bo raznarodovanje lahko mirno nadaljevalo. Učiteljstvo mora že davno popolnoma molčati, državnega uradnika menda ni nobenega več v Primorju; ostajajo še zasebni uradniki, profesionalisti in uboga študentija. In na to poslednjo se je sedaj spravila policija. Pa so še dijaki, ki ne študirajo v Italiji! Torej, kje je danes izgovor za hišne preiskave, za informacije pri hišnih gospodinjah, za prisluškovanje po kavarnah! Nedavno je namreč zadostovalo, da je kdo študiral v naši državi, ki je sklenila z Italijo prijateljski dogovor, ki danes razpravlja o netunskih konvencijah, pa je imel za vsakim korakom agenta za seboj! Dijak gre na sestanek, sklican javno potom časopisja, a na vratih lokala

letu se je pa tako razmahnil, da izhaja v lepi opremi celo štirikrat na leto, dočim sta lani izšli samo 2 številki. K temu je največ pripomoglo vedno naraščajoče število društvenih članov in prijateljev geografije ter vedno širši krog znanstvenih sodelavcev. V uvodni razpravi podaja dr. Gaus (Heidelberg) kratek pregled o današnjem stanju geografskega znanstva v Nemčiji. To predstavlja nekako nadaljevanje članka v lanskem letniku o razvoju geografije med Francozi. Upati je, da bomo v doglednem času dobili vpogled tudi v angleške in ruske razmere. Prof. Kranjec je napisal zelo zanimiv geopolitičen oris Jugoslavije, kjer natančno opisuje iz geografskega vidika položaj države predvsem z ozirom na sosedne države. Precej zanimivih rezultatov nudijo padavine v Splitu, ki jih je obdelal dr. Rubić (Split). Zeleti bi bilo, da bi dobili enake podatke tudi še za ostala večja mesta v državi. Ljubljancem bo še posebej zanimal članek dr. Bohinca o ljubljanski mestni aglomeraciji in njeni antropogeografski meji, kjer pojasnjuje vzroke naraščanja oziroma padanja prebivalstva v posameznih mestnih okrajih. Tu dobi čitatel marsikaj pojasnil tudi k problemu stanovanjske miserie. Zanimiv rezultat prinaša P. Zurga, ko nam kot prvi pove, da je starost granita na Pohorju celo terciarna, in ne, kot so nekaj domnevali, izključno arhajska. Dr. Savnik opisuje žide v Jugoslaviji, predvsem njih razprostranjenost in ponazorje to s karto v tekstu. Univ. prof. dr. Salopek poroča o geološki ekskurziji po Dalmaciji, nadalje prinaša list polemiko glede krajevnih imen, ki se je razvila med prof. Koštialom in dr. Tumo, ter slednjega pripombe k turistovskim zemljevidom Julijskih Alp. Listu je priložen krasen zemljevid v petih barvah, ki ima vnešena pravilna slovenska imena za južni del Triglavskega pogorja. Zemljevid se dobi tudi posebej za ceno 6 Din. A. B.

»Mladost«. Vsebinska 6. številka: Za praznik sv. Alojzija: Sv. Oče mladeničem. — J. Pogačnik: Belina src. — Br. Janec: Razmere. — J. Klug: Junaštvo. — Fr. Strah: Orlovsko slovo. — J. Langus: Na zadnji poti. — Otokar J.: Kako smo potovali v Ameriko. — Orlovsko pismo. — To in ono: Telovadba in sport. — Razmoterosti. — Urednikov radio. — Tolmačev nabiralnik. — Mali oglasi. — Iz kraja v kraj. — Loterija za Stadion. — Za šalo in zares. — Slika: † Janko Carman.

Po širnem svetu

+ **Nova indijska senzacija.** Te dni je romalo po vseh liberalnih listih poročilo, da je odkril prof. Roerich v nekem indijskem samostanu star rokopis, ki govori o Issiju, ki da je došel v Indijo iz Palestine, da bi študiral. Ta Issi naj bi ne bil nihče drugi nego Jezus Kristus. Vest je zabeležil tudi »Osservatore Romano« in dodal sledeči komentar: »Počakajmo na hladno sodbo učenjakov, ki bodo ugotovili, ali je rokopis avtentičen in izviren. Kar se zdi na prvi hip čudno, je dejstvo, da niti krščanska niti stara katoliška ali heretična literatura niso nikdar aludirale na kako Kristusovo potovanje v Indijo. Niti v štiridesetih apokrifnih evanĝelijih, ki so bogati o podrobnostih in čudnih vesteh, nikjer ne spominjajo tega dogodka, ki bi bil tako dobro služil njihovi fantaziji. Toda znanost ni zadostna. Nekaj pozitivnega govori proti domnevanemu odkritju prof. Roericha. Imamo jasno pričevanje Nazarenece, ki so se čudili znanju svojega someščana in se vpraševali: »Ali ni to sin Jožefa, tesarja? Ali ni to sin Marije?« Toliko so se temu čudili, da so se, boječ se nekega hudičevega vpliva, skandalizirali; »et scandalisabantur in illo«. Odkodi toliko čudenje in zgledovanje, če je bil Jezus v Indiji? Ali njegovo izredno govornišvo ne bi bilo opravčeno s potovanjem po Indiji? Ali je mogoče, da bi se v majhnem nazareškem mestecu ne zvedelo za tako daljno potovanje someščana? Ne govorimo o »psiholoških« argumentih, ki nam jih nudijo indijske in budistične reminiscence o govorih Kristusovih, ki je daleč od tega, da bi se okoristil z onim, kar naj bi se bil naučil na svojem namišljenem potovanju, marveč nasprotno ne navaja ničesar, kar se ne nahaja v židovski literaturi in življenju.

+ **Podvodno letalo.** Amerikanska mornarica je uspešno zaključila poizkušnje z letalom, katero je ob enem podmornica in se potopi s pomočjo posebnih peroti, ki vsrkavajo vodo. Če pa se pokvari podvodni motor, se dvigne avtomatično letalo takoj na površino vode. Letalec vodi vso ladjo iz steklene hišice v zgornjem delu stroja. Podvodno letalo je desetkrat cenejše nego moderna podmornica in dobro vrši izvidno službo radi svoje hitrosti.

+ **Muslimani za svojo vero.** V Ahalciku na Kavkazu je razžalil muslimansko osetsko prebivalstvo komisar Kosajev, ki je zahteval, dasi sam musliman, naj zaprejo mošejo in

ustanovijo v njenem poslopju komunistični klub. Razžaljeni Osetinci so dobesedno raztrgali govornika na kose.

+ **Radio-tajna.** Glavno nepravilno pri radio brzjavah tvori to, da ujamejo vesti vse zadosti močne postaje in ni torej govora o poštni tajni. Zdaj se je posrečilo dunajski radio-postaji odstraniti to napako. Postaja pošilja n. pr. tri različne vrste valov, ki se menjajo 60.000 krat vsako sekundo v določenem redu. Seveda bo lahko prešla podobni brzjav samo ona postaja, ki je »uglašena« na isto dolžino valov in isto zameno v rednih delih sekunde.

Drobtine.

Baptisti, neka verska sekta v Ameriki, vabi na vse mogoče načine v svoje cerkve. Neki zelo velik duhovnik je dal v časopise oglas: »Najdaljši pridigar in najkrajše pridige«.

—o—

Neki angleški kovač ni zaupal hranilnicam in bankam. Ko je umrl, so nad 4000 funtov, več kot 1 milijon dinarjev, našli med žebli in drugim železjem.

—o—

Anglež Mc Ewan je napisal pismo 44 besed, katerega je poslal znanstvenemu inštitutu v Washingtonu v usesu šivanke. Pismo je šele pri 88 kratnem povečanju mogoče brati.

—o—

Ko so v Lincoln-u odprli zaboj jabolk, so našli med sadeži pismo farmerja v katerem naznanja, da si želi zakonsko družico, da ima lepo farmo z velikanskim sadnim vrtom v državi Oregon, lepo opremljeno hišo ter štiri avtomobile.

—o—

Richard Strauss je skomponiral koncertni komad za klavir in sicer samo za levo roko. Delo je poklonil nekemu pianistu, ki je v vojski zgubil desnico.

—o—

Na Oxford cesti v Londonu je neka javna ura, na kateri je številka XI označena dvakrat.

—o—

Opazovali so mravljo, ki je nesla breme, 3000 krat težje od njene lastne teže. Če bi človek imel temu primerno moč, bi nosil 275 ton

Gospodarsvo

Mlekarstvo v Jugoslaviji.

(Dalje.)

Oglejmo si sedaj stanje našega mlekarstva z ozirom na izvoz mleka in mlečnih izdelkov, v kolikor nam nudijo za to podlago uradni statistični podatki. Takoj nam pade v oči, da se izvažajo največ sira vrste kačkaval. Kačkaval je polmasten, poltrdi sir, ki ga izdelujejo največ v Srbiji in ga v velikih množinah izvažajo v južne in vzhodne države. To je sir, ki se ne skvari tako lahko in prenaša daljši prevoz ter služi kot izvrstna in ceno hrana posebno za priprosto ljudstvo in vojske. Z njim se mleko dobro vnovči; ostane od njega še maslo, skuta in sirotka, kateri izdelki se še lahko spravijo v denar, oziroma služijo v domačem gospodinjstvu in pri prašičje-reji. Predelovanje kačkavala bi bilo treba še izpopolniti in ga postaviti na modernejšo in racionalnejšo podlago, potem bi se mlekarstvo v takih krajih še bolj izplačalo. Po vojni se je izdelovanje kačkavala tako razširilo, da se ga dandanes že dobi v pokrajinah, ki ga prej niso niti poznale; tako na primer v Vojvodini in Bosni.

Brez dvoma je, da se bomo glede izvoza mlečnih izdelkov morali obračati proti vzhodu in jugu (Grčija, Turčija, Egipt), kajti zapadni del je že zaseden po državah, ki so v mlekarstvu dosegle višek. Tudi zahteva zapadni trg samo prvovrstno blago in bi se komaj zadovoljeval z mlečnimi izdelki srednje kakovosti, kakor je še dandanes kačkaval. Nasprotno se opaža, da je ravno ta sir tisti produkt, ki nam obeta najboljši odjem na vzhodu, ki je nanj navajen. Ker ima pa dandanes glede kvalitete še svoje nepopolnosti, bo treba njegovi izdelavi posvetiti večjo pažnjo.

Če zavzame produkcija in izvoz mlečnih izdelkov, predvsem kačkavala, iz vzhodnih pokrajin naše države večji obseg, potem se tudi nam v Sloveniji ni treba bati konkurence teh dežel, četudi se tam mlekarstvo dvigne. Iz teh delov naše države bo šel kačkaval v inozemstvo, obenem bo pa tam napravljen prostor za naše izdelke. Nam pa ostane naloga izpopolniti naše sirarstvo, predvsem ono Bohinjskega sira, pa tudi drugih finejših vrst, ter naše mlekarstvo, da bomo s prvovrstno kakovostjo našega blaga zavladali na trgu glavnih središč naše države. Naša večja mesta bodo lahko porabila mlečne izdelke, ki jih bo proizvajala Slovenija, če bodo ti dosegli tako kvaliteto, ki bo konkurirala z inozemskim blagom tako glede kakovosti kakor tudi glede cene.

Kako pa stojimo glede uvoza mlečnih izdelkov o katerem se tu pa tam sliši, češ da kviri trg domačemu blagu. V l. 1923 se je uvozilo mleka in mlečnih izdelkov:

Vrsta	Kilogramov	Vrednost v dinarjih	Uvozilo se je iz
Mleko svežo	345	1.495	Avstrije
sterilizirano	41.707	694.801	Švice, Italije
Smetana . . .	905	21.320	Madžarske
Surovo maslo	371	15.125	Italije
Sir	1.730	67.314	Švice, Italije
Skupno:		800.055 D	

Morda da ne odgovarjajo te številke dejanskemu stanju, vzlic temu pa nam nudijo vsaj približno podlago za ceno uvoza. Upoštevaje navedene množine znaša uvoz doma

produciblega mleka komaj pol odstotka. Naravno, da ne more ta nezadostnost niti najmanj vplivati na domači trg, najsibo to glede konzuma ali pa glede cene.

O uvoženem siru je omeniti, da se uvažajo le najfinejše vrste, ki jih pa odjemalci morajo drago plačevati. Te imajo že v inozemstvu dovolj visoko ceno, kateri je pa še pristihi našo znatno uvozno carino. Torej je to blago v ceni tako visoko, da nikakor ne more pritisniti na ceno domačega blaga. Pač pa lahko poučno vpliva na domače produkcije, ki naj skušajo proizvajati ravno tako prvovrstno blago, kakor je inozemsko. Na ta način bi sčasoma spodrinili tuje sire iz domačih tržišč. Šele potem lahko nastopimo z našimi izdelki na svetovnem trgu. Dandanes pa tega ne zmoremo, ker rabi svetovni trg stalno velike količine enakovrstnega blaga, primeroma fine kakovosti, ki mora biti celo leto kvalitativno enaka.

Kot primer naj navedemo samo par držav, ki razpošiljajo v svet mlečne izdelke v velikih količinah: Švica je 1912. l. izvozila 30 milijonov kilogramov sira; Danska leta 1913 celo 91 milijonov kilogramov masla; Holandska leta 1914 pa 56 milijonov kilogramov sira in 25 milijonov kilogramov presnega masla. Te številke nam jasno pričajo, kako daleč smo še od umnega mlekarstva, racionalnega maslarstva in sirarstva.

Sicer pa, tudi je na dlani, da ne bo naša država v mlekarstvu nikdar dosegla tiste stopnje popolnosti, kakor jo izkazujejo že navedene izrazito mlekarske države, vendar imamo samo s tem že veliko dela, da sploh pridemo do kake orientacije v tej panogi. Dandanes se namreč samo vpije: »Mlekarstvo se nam ne izplača, ker so cene mleku prenizke, poskrbite za višje cene!« Kako bi se pa to doseglo, da bi bilo v skladu z našim splošnim gospodarskim stanjem, v tem oziru si pa še dandanes nismo na jasnem.

Tudi v naši državi niso cene za mleko in mlečne izdelke povsod enake. Imamo pokrajine, kjer je mlekarstvo precej razvito, kjer se skrbi za dovoljno produkcijo mleka z dobrimi molznimi kravami, z boljšim krmiljenjem in negovanjem živine. V takih krajih je tudi mleka dovolj, za domače potrebe še preveč. Ni ga mogoče lahko vnovčiti, zato mu je cena nizka, n. pr. Slovenija in Vojvodina. So spet dežele, v katerih je vzrejanje molzne živine še precej primitivno, vsled česar krave dajo malo mleka. Konzumu ga primanjkuje in zato je tam drago. Vendar tudi tukaj živinorejci nima dobrih pri svojih živinoreji, ker mu krave dajo premalo mleka. Dobro si torej ne stoji ne eden ne drugi, pa tudi porabnik ni s tem stanjem zadovoljen. Tam, kjer se proizvaja veliko mleka, ga ni mogoče vnovčiti, tam pa, kjer bi bil trg dovzet za večje količine tega hranila, ga ni dobiti.

Oglejmo si kot primero samo Slovenijo in Dalmacijo. V mnogih krajih Slovenije ne morejo živinorejci oddati liter svojega mleka niti po 1 dinar; v Dalmaciji pa mu je cena do 4 Din. Razen tega so tam tudi cele vasi, v katerih ne dobite litra mleka na prodaj ter se pičila množina ovčjega mleka porabi samo za male otroke. Treba bi torej najprej v državi sami izjednačiti proizvod in porabo s primerno organizacijo prevoza mleka in mlečnih izdelkov. Za to je med glavne vzroke današnje mlekarske krize šteti tudi neorganiziranost današnjega prometa s tem hranilom v državi sami.

(Dalje.)

Znižanje uvoznih carin. Ministrski svet je z odlokom C — št. 26.900 z dne 18. junija znižal sledeče carinske postavke pri uvozu: 169 2. premog črni ne plača nič carine, če se uvažajo skozi naša pristanišča (dosedaj 0,30); 188. opomba. Na navadno mlo v obliki toaletnega ali v kosih, ki so s prešanjem stvorjeni v take oblike ali vobče v zabojih za maloprodajo, se ne plača nič dodatka (preje 100%). 241. antimonovni in barve 30 Din v zlatu (100 kg). 250. lakovi firmeži 80 Din za 100 kg (preje 100 Din). 276. mercerizirana preja plača 25% dodatka k carini, ki se plača po številki in obdelavi (preje 50%). 279. Tulj, bobinet in njima podobne tkanine 1. gladki. Opazka: Če je pa obdelano, se plača dodatek 15% (preje nič). 281. Vezanine na bombažu s strojem 1200. Nova je opomba: Ostanki do 4 m dolžine ne plačajo dodatka na gotovo dolžino. 314. Volnena preja za nadrobno prodajo. — Mercerizirano blago plačuje 50% dodatka (preje 60%). 537. Pločevina 2. prevlečena le s cinom (bela) Din 7,50 (preje 15 Din za 100 kg). 4. valovita a surova in dresirana, dekupirana Din 14 (preje Din 15). 649. Lokomobili (stabilni in mobilni, traktorji, cestni valjarji 100 kg Din 14 (preje Din 20). 653. polj. stroji 1. mlatičnice b. v kosih 1000 kg in manj Din 15 (preje Din 30). 657. Stroji za tekstilno industrijo (preje Din 20), statve, predilni in ostali prosti (preje Din 20).

Avtomobili na letošnjem velesejmu. Letos bo razstavilo 12 trvd 17 različnih mark. Tako dobro avtomobilska industrija še nikoli ni bila zastopana na sejmu. To je znak, da se avtomobilizem v Sloveniji vedno bolj razširja. Razstavljeno pa bo 5 ameriških mark, 5 francoskih, 2 italijanski, 2 češkoslovaški, 1 nemška, 1 angleška in 1 avstrijska.

Letošnji velesejmi se odpre 26. t. m. Med številnimi inozemskimi gosti, ki so odlične osebnosti, sta k otvoritvi prijavljena tudi avstrijski poslanik v Belgradu g. Hoffinger in poljski poslanik g. Okenski.

Velesejmi zaseden. Ravnateljstvo velesejma nam poroča, da ne more sprejeti nobenih prijavnih več, ker so vsi prostori že oddani. Vpoštev pa še pridejo objekti, ki se zamorejo razstaviti na nepokritem prostoru.

Zlato bilance v Avstriji. Niederösterreichische Escompte Gesellschaft izkazuje kapital 37,5 milijona šilingov, rezervo 8,75 milijona in 18,75 milijona kot kapitalno rezervo. — Union banka izkazuje glavno 28 milijonov in glavniško rezervo 8 milijonov šilingov. — Allgemeine Verkehrsbank kapital 8,4 milijona, rezervo 1,3, kapitalne rezerve 3,5 milijona šilingov. — Kapital Alpine-Montangesellschaft bo določen na 100 do 110 milijonov šilingov.

Novi direktor Länderbanks. Z Dunaja poročajo, da je za ravnatelja Länderbanks mesto odstopivšega Rotter a imenovan Emil Freund.

Predsednik dunajske borze. V dunajskih borznih krogih govore, da bo na mestu odstopivšega Bernharda Poppra predsednik dunajske borze Felix Stransky od Escompte-Gesellschaft.

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje v gozdnih kompleksih šumskih uprav na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori prodajo okoli 32.415 plm³ izdelanega smrekovega porabnega lesa, 130 plm³ izdelanih smrekovih drv loke gozd ter 1600 pr³ izdelanih bukovih drv loke skladišče »Srnjak«. Ponudbe, pisane na tiskovinah, ki se dbe pri Direkciji šum v Ljubljani, je vložiti do 12. julija 1926 11. ure dopoldne pri isti direkciji. Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom 100 Din ter opremljene z 10% varščino. Predmetna pojasnila daje direkcija šum v Ljubljani in šumske uprave na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori.

Borza

Dne 21. junija 1926.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.46—13.50 (13.49 den.), Italija 203.04—204.24 (203.75 den.), London 275.04—276.24 (275.75 den.), Newyork 56.38—56.68 (56.54 den.), Praga 167.35—168.35 (167.90 den.), Dunaj 7.9825—8.0225 (7.995 den.), Curih 10.9455—10.9655 (10.965 den.), Amsterdam 22.72—22.82.

Curih, Belgrad 9.125 (9.145), Budimpešta 72.20 (72.20), Berlin 122.95 (122.95), Italija 18.6625 (18.60), London 25.14 (25.13), Newyork 518.50 (516.50), Paris 14.82 (14.85), Praga 15.51 (15.51), Dunaj 72.95 (72.95), Bukarešt 222.50 (220), Sofija 3.70 (3.6975), Amsterdam 207.50 (207.50), Bruselj 14.90 (14.60), Madrid 84.75 (84.40).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47—51, Kodanj 187.30—70, London 34.37—47, Milan 25.46—56, Newyork 706.05—708.55 (703.85—708), Pariz 20.15—25, Varšava 69.05—69.55. Valute: dolarji: 704.40.

angleščki funt 34.31, lira 25.77, dinar 12.46, češka slovaška krona 20.885.

Praga. Devize: Lira 121.925, Zagreb 59.70, Pariz 96.55, London 164.10, Newyork 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 72—73.50, vojna odškodnina 303 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—196, Ljublj. kreditna 175—195, Merkantilna 100—102, zaklj. 102), Prastediona 865—868, Slavenska 49 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 72 den., Trbovlje 332 den., Vevče 100 den., Stavbna 55—65, Sešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 72—72.25, agrari 40—42, vojna odškodnina 302—303, junij 305.50—307, julij 310—311, Hrv. esk. 101.50—102, Kred. 108—104, Hipobanka 56.50 bl., Jugobanka 90.50—91, Prastediona 864—866, Ljublj. kreditna 175 den., Slavenska 49—50, Srpska 130—131, zem. bon. 120—130, Narodna banka 39.50—40.00, eksploatacija 16 bl., Sečerana 260—270, Gutmann 185—190, Slavex 110—115, Slavonija 34—35, Trbovlje 330—340, Vevče 102 den.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 850.000, Zivno 769.000, Alpine 220.000, Greinitz 113.000, Trbovlje 422.000, Hrv. esk. 122.500, Hipobanka 69.000, Gutmann 278.000, Mundus 1008.000, Slavonija 47.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami po notih kupca, fco vag. naklad. post 2 vag. 220—220, zaklj. 220, bukova drva, suha, fco vag. naklad. p. 1 vag. 17.50—17.50, zaklj. 17.50, bukovki plohi neobrobjeni, 2.20—4 m dolž., 70% 32 mm, 20% 36 mm, 5% 48 mm, 5% 21 mm, fco meja 500 den., hrastovi plohi 70—110 mm, 2.50 m dolgi, fco naklad. post. 900 bl., hrastovi neobrobjeni plohi, 90 mm debeli, od 22 cm širine naprej, od 2.15—2.50 m ozir. tozadavne dvojne dolžine, fco vag. meja 4 vag. 1050—1100, zaklj. 1050, hrastovi bordonali, 30—30 in 26—26 cm, dolž. 4.70 m, fco vag. meja 1300 den., hrastovi prago, 2.20 m×12×18, fco vag. meja 26 bl. — Zlato in poljski pridelki: Pšenica, 76, 2% bačka, fco vag. naklad. post. 337.50 bl., pšenica 77-78, 2% banatska, fco vag. naklad. post. 370 bl., pšenica nova, 76, 2% bačka, za VIII., fco vag. naklad. post. 265 bl., koruza, fco vag. naklad. post. 155 bl., koruza, fco vag. Ljubljana 190 bl., ječmen, letni, fco vag. naklad. post. 170 bl., oves rešetani, fco vag. naklad. post. 195 bl., otrobi drobni, fco vag. naklad. post. 125 bl., ajda domača, fco vag. slov. post. 255 bl., proso rumeno, fco vag. slov. p. 217.50 bl., fižol beli banat., fco vag. naklad. post. 160 bl., fižol mandolon, fco vag. Postojna 280 bl.

Sport

AVTOMOBILSKA DIRKA TRST—OPCINA.

V nedeljo se je prvič po vojni vršila avtomobilska dirka Trst—Opčina (proga 9 km 500 m). Dirke se je udeležilo 29 dirkačev (povečini Tržačani) na italijanskih vozilih razen enega na Austro-Daimler. Slovence je častno zastopal g. Puhali na »Aurea«. Dr. Ricchetti (na »Bugattie«) je napravil progo 9.5 km v 7' 50" in je prejel prvo nagrado. g. Malani v 7' 54", g. Feriuga je prejel tretjo nagrado. Potemtakem je dr. Ricchetti vozil z brzino 62 km na uro in ni dosegel predvojnne brzine 67 km na uro. Znano je, da je cesta polna nevarnih ovinkov in da je zelo težko doseči večjo brzino. Na nekem ovinku je eden izmed dirkačev zavozil v zid; avto se je razbil, dirkaču pa se ni zgodilo nič hudega. Znamenje za prvi odhod (dirkači so odhajali v razdobju 2 (dveh) minut) je dal prefekt Gasti.

Sportni teden

V soboto nismo mogli, bomo pa danes dopolnili. Najprvo omenimo, da se Amerikancu Goldstromu potovanje okoli sveta v 30 dneh ni posrečilo. Ze sta pa odšla dva druga Amerikanca, Wells in Evans, iz Newyorka, na parniku Aquitania, da napravita to, česar Goldstrom ni zmozel. — »Hoch klingt das Lied vom braven Mann«, smo se včasih učili; in tak dober človek je bil sportnik Wertat, ki je skočil v Linzu v valove Donave za potapljačo se žensko; pa se ga je preveč prijel, ni mogel splavati ven in je utonil. Slava spominu takih moži! — Nemške telovadce sprejema Amerika kar najpripravljenije; da so bili pri Coolidgeu, se razume. Sedaj pa naše zakrknjenice glej!

Največje nogometno presenečenje v zadnjem času je bil poraz dunajskih Amaterov napram Herthi 1:3, ki se je s to zmago rešila drugorzrednosti.

Za teniški turnir v Wimbledonu se je prijavilo 21 držav, tudi Jugoslavija; Amerika pošlje Richardsa, Francija Lacosteja, Borotro, Cochetja

Heinrich Federer:

Čudež v Bolzeni.

Srednjeveška povest.

Molijo z mašnikom, odgovarjajo amen in Deo gratias. »Gospod z vami!« želi duhovnik. »Z vami!« to se pravi: z nami, samo z našo stranko, ne z onimi tam! In hvaležno odvrnejo: »Gospod tudi s teboj, duhovnik božji! Et cum spiritu tuo!«

Ettore je ves srečen. Res je poiskal Fiera v njegovi sobici. In ko je videl, da leži kot mučen angel, je padel pred njim na tla, skušal poljubiti njegove suhe ustnice in dejal: »Fiero, ne vstanem prej, dokler ne rečeš: odpuščam ti!« In tako globoko se je sklonil in prosil tako dolgo in Anita mu je tako zvesto pomagala, da je rekel slednjič navidez tako vljudni, v srcu pa tako trdi Fiero kratko, da ne misli več na neumen prepir. Tedaj je prišla Fierova mati, ki je prevezala sinu nogo. Ko je zagledal Ettore rano, bi se bil skoro zgrudil. Še nikoli ni videl tako strašne, gnojne rane, polne krvi in sežganega mesa, odprte do kosti kot kačji gobec. Za trenutek je stal otrpel. Potem je pa tako glasno zajokal, tako divje, težko in smrtnobed, kot bi mu tekla duša s solzami iz telesa. Kot Boga je prosil Fiera kazni in besede milost. In beloplavi, železni trmoglavci je čutil, da se topi njegova ruda. Pobožal je malo mladega ske-sanca in rekel nato vendar z resno strogostjo: Če ga nese Ettore v cerkev, gologlav, brez meča, v samih sandalih, in sicer pri glavi, kjer je težje, in se ne bo spotoma nikoli ustavil, potem mu hoče odpustiti iz srca in mu reči brat, četudi je zdaj zamorec, samo z modrimi očmi.

Zdaj stoji plemenita nosilnica pred oltarjem in Ettore kleči bosonog in gologlav in brez orožja pri glavi tako, da sega z zamorsko glavo prav do robate brade Fierove in mu more prav blizu gledati v oko,

če se zgodi čudež in se prijatelj nenadoma najprej nasmeje s čisto novimi pogledi, potem zavriska s tako skopimi usti in slednjič skoči zdrav z blazine. Pri nogah kleči deklica in mali Felice. Ettore pazljivo posluša, kaj Fiero moli, da bi tudi on poslal isto prošnjo k Zveličarju. Toda Fiero moli med sežganimi, ozkimi ustnicami tako tiho, da se mora nagniti skoro na njegova usta, da ga sliši. Najbrž je očenaš, ker je pravkar ujel: pridi k nam tvoje kraljestvo! V istem trenutku se obrne tudi župnik pri oltarju in prosi: »Orate fratres!« In kakor tolikokrat v zadnjem času, se ga je zopet polotila pri krasni besedi fratres srčna bridkost. Že ko se je obrnil, je videl, kako se zlivajo tam doli ob nosilnici ovčebeli in zamorskočrni lasje. In takoj se je oglasilo majhno upanje, da se pač tudi nekatere molitve snidejo pred tem tabernakljem kakor oni glavi, da živi morda v ti ločeni cerkvi celo še več bratov, kakor more vedeti slaba človeška pamet.

Pred cerkvijo bijejo konji odposlanstev; kajti takoj po blagoslovu hočejo oditi. Mezgi z ženskimi sedli vohajo vlažni cerkveni zid, vozovi so pripravljeni in živali jedo oves iz jasi. Mnogo ljudi krasi konje in obeša vence na voz z rmenimi in belimi pljučniki. Nosilca zastav spreveda pa stojita v cerkvi pred oltarjem. Eden mahlja lahno modro svilo Benonov, drugi jo pa skuša prekositi s citronastormenim krasom Quatrov. Tudi otroci, ki naj spijejo cvetlice, so postavljeni tukaj pri klopi, okrog nosilnic, obdanih z žametom, za oba otoka — čuvaja. Velika množica ljudstva ima s seboj palico, pas in denarnico, da bi šli takoj po maši na pot.

Ko pride povzdigovanje, zašepče Ettore Fieru skoro v vroča usta: »Ti, Jezusa sem prosil, da te naj ozdravi. Zdaj pride Gospod. Pazi, moli tudi, saj veš, k sv. Frančišku...«

Fiero lahno priklama in postane še bolj resen kot prej. Seveda, vsakemu otroku je znano, da je bil

* Molite, bratje.

sv. Frančišek nekoč v Bolzeni. Radovedno ljudstvo je zajezilo ulico in v tem navalu množice so pohodili pešletnega dečka. Trdega kot štor so položili v naročje svetemu beraču. Frančišek ga je zibal nekaj časa sem ter tja, zgovoril nekaj besed in ga slednjič pokrižal na čelu. Zdaj so pa že tudi slišali otroka, kako se je na ves glas smejal od rdečega, vsemogočnega življenja, ki je zagorelo v njem do nohtov. Kar more sv. Frančišek, more tudi najsvetejši Jezus v hostiji. In nešteto več more. Fierova mati in najmlajši nedolžni bratec sta sicer že večkrat tukaj molila za bolnika, pa ni nič pomagalo; toda zdaj, ko moli on, ki je kriv njegove boleznij, in tako moli, da mu je potno čelo in mu žare oči, potem se vendar lahko zgodi, posebno pri takem izredno milostnem trenutku, da hipoma ozdravi. Na vsak način hoče zdaj tudi on moliti, se za vedno spravi z Ettorom in z njim v vsi ponižnosti klicati k najsvetejšemu Bogu: »Pomagaj mi, kajti noga me boli bolj, kakor bi mogel tak mlad plemič dolgo prenašati!«

Duhovnik dvigne hostijo in nato kelih visoko nad glavo in pokaže Najsvetejšo ljudstvu, ki se trka na prsi. Orgle se drznejajo pri tako neskončnem dogodku le še lahno šepetati kakor gozd, če se bliža blisk in grom. Zdaj po spremenjenju pa narastejo in pojejo iz vsega srca radosten spev. Bog je tukaj!

Aldo Aldo hoče v stari mašni knjigi dalje moliti... »Unde et memores Domine...«

Ko pogleda spremenjeno, tiho pod razprostrtimi rokami ležečo hostijo, mora nenadoma misliti na poskus preteklega noči. Tudi takrat je hotel mešati in spreminjati... ko je govoril pomenljive arabske izreke. Toda oglje je ostalo oglje in zrnice čisto navadno zrnice. Nič življenja, samo smrt. Tukaj na oltarju pa postane vsako jutro ob ti uri, na ti mizi, po nekaj mogočnih besedah, iz tenkega, belega kruha Tisti, ki daje sam rast vsemu kruhu... Tisti, ki žanje sam iz smrti življenje.

* Za to se tudi spominjamo, Gospod....

IIIIII

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volji pes. Kanadski roman. 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj gora. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otroka kapitana Granla. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

IIIIII

itd., Anglijo zastopa tudi mladi Austin, Lenglenova ima močno nasprotnico v Alvarezovi; 360 se jih je prijavilo. Najmlajša igravka je Beti Rutball, 15 let. — V Parizu sta Richards in Kinsey potokla Lacoste in Borotro 9:7, 9:11, 3:6, 6:3, 7:5; vidimo, da je bil zadnji nastop odločilen, in pravijo, da v zgodovini tenisa zadnjih let še noben boj ni bil tako vznemirljiv kakor je bil ta. — Izborna se drža v zadnjem času mladi Francoz Cochet; premagal je Richarda, ki se mu je moral letos kloniti celo Tilden, s 6:1, 6:4, 6:4, in Lacoste 6:2, 6:4, 6:3; vendar ga pa Francozi nimajo radi, in so mu povodom zadnjih zmag privošili listi samo po tri vrstice. To pa zato, ker je 1. Cochet sin služabnika v teniškem klubu, Lacoste pa sin milijonarja, 2. ker je Cochet zelo spremenljiv, in danes ne veš, kakšen bo jutri. — Suzana si je ohranila francosko prvenstvo s sijajnimi zmaganji. — 16. t. m. se je začel mednarodni turnir na Lido v Benetkah. — V tekmi za Davisov pokal je premagala Japonska Mejico 4:1.

Preidemo k lahkoatletiki. Nurmi je tekel na 1000 m in je bil za 1 sekundo slabši kot njegov rojak Liewendahl, 2:32.2 proti 2:31.2; vemo že, da 1000 metrov ni Nurmičeva razdalja in da jo šele trenira. Par dni nato je pa v Kuopio Nurmi pokazal, da je še zmeraj isti kot je bil prej; za 5000 m je porabil 14:45.1; pri isti tekmi je skočil Wahlstedt 1.85 m visoko. — Hoff je vrgel kopje že 52 m daleč, diskos pa 34 m; v Barnesu ima resnega tekmovalca v skoku s palico, kajti Barnes je dosegel že 4.165 in bi bil kmalu splaval že čez 4.265 m; zelo dober je v zadnjem času tudi Danec Pedersen, 4.10. — V Tammerforsu na Finskem je tekel Aström 400 m v 50.8, Liewendahl 1500 m 4:02.1, krogla Järvinen 14.20, kopje Johansson 50.91. — Nemeč Carls je pretekel 100 m v 10.6, Fincc Stenross v Bostonu 16.09 km v 54:47.4, Fincc Katz v Budimpešti 3000 m v 8:51.8. Kopje je vrgel Anglež Dalrymple 54.98 m daleč, in pravijo, da je to angleški rekord, znamenje, kako je ta vaja na Angleškem malo uvaževana. — Nove neverjetne vesti prihajajo iz Amerike: Alva Martin v Chicagu

pol milje (804.5 m) v 1:51.7! (sv. rekord Mereditha iz leta 1916, je 1:52.2), Locke 100 y 9.9, 220 y 20.9, skok v višino Haggard 2.013, King 1.97, ob palici Harrington 4.038, 220 y Russel 21, 440 y Phillips 48.71, diskos Houser 45.4 in 46.11, krogla H. 15.23, Cocek 15.47, 220 y lese Grumbles 23.4 (nov rekord, stari Kraenzleinov je že od leta 1898). — Kono-packa se udeleži 27. do 29. avgusta v Goeteborgu 2. mednarodnih ženskih iger. Kaj pa Bernikova? O rekordih žensk v metu krogle bomo govorili v posebnem članku. — V Köln pošlje Avstrija 100 tekmecev in jim da 10.000 šilingov po 8 Din pod-pore. Vrhu tega da še posebej 15.000 šilingov za sportna darila.

Rigoulot je sunil obojerno 171 kilogramov, z levico je potegnil 915 kg. Si je res prav težko kaj takega predstavljati. — Z levico je potegnil Avstrijec Brucher (težka srednja teža) 82 kg, nov sv. rekord; nova sv. rekorda sta tudi poteg z desnico peresnika Mühlbergerja 745 kg!! in Treffnyjev sunek z levico 953 kg (lahka sred-nja teža).

Persson je potokel Phil Scotta, Diener pa Samson-Körnerja v 15 rundah po točkah. Boj prvih dveh je bil določen na 20 rund, v 11. rundi je bil Phil Scott k. o., boj sta prišla v London iz Stockholma gledat švedska princa Gustav Adolf in Sigvard, Persson je šved. — Diener je sedaj nemški prvak v težki teži.

Ameriško plavalno čudo Lauffer je pla-valo v Magdeburgu 200 m v 2:17.5 (sv. Weissmuellerjev rekord je 2:15.6), 100 m na prostem v 1:2, 100 y v 55.1 (100 v halli je 19letni Lauffer prepla-val že večkrat pod 58), 200 m 2:25, 1000 m 16:17, Rademacher 400 m prsno 6:28.6. — Evropska pla-valna prvenstva se bodo izvajala od 18. do 22. avgusta v Budimpešti.

Veslanja na Dunaju prošlo nedelje se je udeležilo 27 društev, 150 čolnov, 700 veslačev.

Darovi

Podpornemu društvu slepih, Wolfova ulica 12, Ljubljana, so darovali: g. Jože Kurent z ženo da-

ruje v počaščenje spomina blagopokojne gospo-dične Ivane Velepč Dn 100.—; g. Franjo Kušar, Tržič, mesto šopka na grob pok. vlakovodji Josipu Korošcu Dn 50.—; Zupni urad Vurberg pri Ptuj Din 5.—; Neimenovana, tu Din 50.—. — Vsem darovalcem najlepša hvala! Odbor.

Naznanila

Št. Jur pod Kumom. Tukajšnja šolska mladina priredi v nedeljo, 27. junija Vidovdansko akade-mijo. Med drugim bo izvajala tudi »Letne čase«, spevoigro v 4 slikah. Starši in prijatelji šole lepo vabljeni!

Seja Krščanskega ženskega društva je danes popoldne v Jugoslovanski tiskarni ob 5.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 21. junija 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro-meter	Toplota v C°	Rel. vla-ga v %	Veter in brzina v m	Oblač-nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub-ljani je
						ob opazovanju	v mm dež	
Ljubljana (dvorec)	7	766.5	13.1	88	S 0.5	10	ščrop	0.2
	8	766.5	13.9	86	N 1	10	dež	
	14	764.5	18.3	66	WNW 0.5	10		
	21	763.3	18.4	71	NW 0.5	4		
Maribor		766.4	14.0	91	N 7	10		
Zagreb		765.4	19.0	65	E 7	1		
Beograd	8	764.4	17.0	91	W 0.5	10		1.0
Sarajevo		764.5	13.0	96	mirno	10		3.0
Skopje		762.5	18.0	81	W 1	10	dež	0.1
Dubrovnik								
Praga	7	765.1	16.0	—	W 1	10		0.4

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Originalne (parve) potrebščine fixat in preservata za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ul. 6/1. št. 950 Telefon

Pred zaključkom letne sezijs prodajamo od 20. t. m. **LETNE NOVOSTI** za gospode, dečke in otroke po **znatno znižanih cenah.**
IZKORISTITE! Konfekcijska tovarna
FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA
Erjavčeva cesta št. 2.

Staroznana restavracija
6 „pri šestici“ 6
(„pri zeksarju“)
v Ljubljani, na Dunajski cesti
se priporoča cenjenemu občinstvu iz mesta in
dežele tudi
6 za čas 6
velesejma
Rezi Zalaznik

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Naj-manjši Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Izurjena **PLETILJA**
za nogavice se sprejme.
Naslov v upravit: 4293.

PRODAJALCO,
UCENKO IN SLUŽKINJO
sprejem 1. julija t. l. —
Pismene ponudbe pod šif-ro: »Zanesljiva« št. 4211
na upravo »Slovenca«.

Poslovodkinjo
za trgovino z mešanim
blagom v večjem trgu
Slovenije iščemo s 15. ju-lijem t. l. Ponudbe na
Podružnico Slovenca v
Mariboru pod »Zmožna«.

Priden in pošten
miz. pomočnik
ki bo v tem tednu do-vršil mizarstvo mojstrsko
šolo, išče dela. Nastopi
lahko takoj. — Naslov v
upravit lista pod »priden
in pošten št. 4232«.

Išče se **KOVAC** z obrt-nim listom, ki bi bil
pripravljen delati skupno
z lastnikom kovačnice. —
Ponudbe pod »Ajdovec
pri Žužemberku št. 4236«
na upravo lista.

Poravnajte
naročnino!

KRESNI VEČER
NA ROŽNIKU.

V sredo zvečer 23. t. m.
se bo žgal vrh Rožnika
velik kres. Svira želez-ničarska godba. Vrt bo
razsvetljen z električnimi
žarnicami. Za vse drugo
bo vsestransko preskrb-ljeno. 4294

Priporoča se železnina
A. SUŠNIK
Ljubljana, Zaloška cesta.

NAPRODAJ radi prese-litve dobro ohranjena
moška obleka po ugodni
ceni. — Hirska ulica 19,
I. nadstropje, desno.

Kupim več
mizarstvih skobelnikov
(Hobelbank) in mizar-skega orodja. Ponudbe
na: Jožef Peterca, kolar-stvo, Koseze 10, Ljub-ljana VII. 4227

Naprodaj hiša
z vrtom, tri sobe, kuh-i-
nja, drvarnica, klet, vo-dovod, elektr. luč. Hiša
je lepo prenovljena v
mestu ob Savi. Naslov
pove uprava tega lista
pod št. 4210.

Sadjevec razpošilja
A. OŠET,
MARIBOR. 4004

Damske obleke
ter za deklice in dečke,
in perilo - najceneje pri
ANI DOBNIKAR
Celovška c. 81, Sp. šiška.

NAJLEPŠA VILA
na primernem kraju in v
najboljšem stanju, radi
gospodarjeve smrti na-
prodaj. Neža Jezeršek,
Kranj 11. 4173

KOKS - JEBIN
Wolfova ulica 1/11. — Telefon 56

Krasne dekoracijske
patent - divane
v plišu
Vam nudi izredno po ceni
Rudolf Sever
Ljubljana,
Gospodarska cesta 6.
Vabim na ogled!

Kopalne hlače, otroške majice, mrežaste, modne
srajce, kravate, nogavice v
raznih barvah, dokolenice, palice, nahrbtnike, čipke, dišeče milo,
potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!
JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
OB VODI BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA

Najnovejši damski čevlji
svetovnoznane tvrdke **NEIDER** iz Dunaja, se
dobe po brezkonkurenčnih cenah v našem
oddelku za čevlje v Gradišcu št. 4.
FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA.

Primerjajte delo in cene
in prepricali se boste, da so izdanci poslovnih knjig
Knjigovodnice **K. I. D.** v Ljubljani, Koprivcova ulica 6/II
En gros. **brez konkurence.** En detail.

V nedeljo ob 4 uri popoldne smo nena-doma izgubili našo dobro mamico, gospo

Amalijo Koprivc

Pogreb ljubljene bo 22. junija ob 18. uri
popoldne.

Zagorje - Beograd, 20. junija 1926.

Žalujoči rodbini: Koprivc - Pavlovič.

Prosimo tihega sožalja.

Umrli je naš najdražji soprog, oče in dedek, gospod

Franc Zavašnik

danes ob 7 uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni.

Pogreb bo v ponedeljek ob 5. uri popoldne s Tržaške ceste 13.

Venci se hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, 20. junija 1926.

Globoko žalujoči rodbini: Zavašnik - Bohinc.

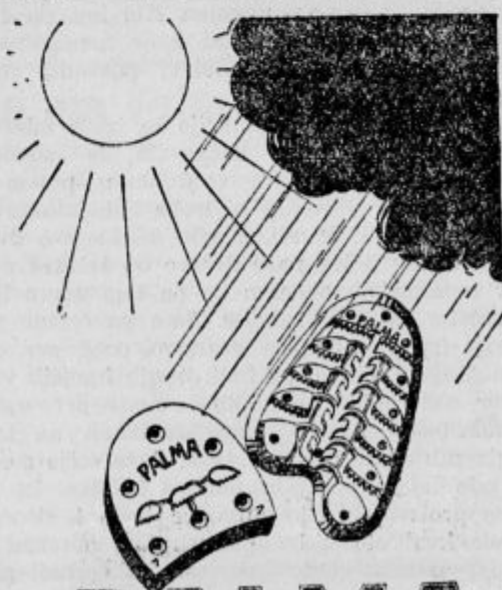
Izdajatelji: dr. Fr. Kulovec.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čož.

Na Stadionu bo dne 27. junija
orlovska prireditev!

Polzvedovanja

Zgubila se je včeraj popoldne tik železn-
ske proge od postaje Vrhnika do postaje Log dam-
ska črna površna jopa z belimi črtami. Najditelj jo
naj odda na najbližji žel. postaji in bo dobil do-
bro nagrado.

PALMA

KAUČUK PETE IN DOTPLATE

morate nositi ob vsakem času. »Palma« ni raz-
košje, ker daje elastično, prijetno hojo, marveč je
za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neob-
hodno potrebna, ker je mnogo trpežnejša in ce-
nejša kot usnje. En poskus Vas bo takoj uveril.
Poslej ne boste hoteli nositi čevljev brez »Palme«

Zastopnike

iščemo v vseh mestih Jugoslavije, **VELIK**
ZASLUŽEK! — Pismene ponudbe pod šifro:
»DOKTON« na oglasni zavod **I. JANIČ,**
Osijek I., Pejačevićeva ulica 33. 4248

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! **Gritzner, Adler** Tudi na obroke!
LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v velenju brezplačno. Večletna garancija.

Dva prirojevalca

za moško konfekcijo, prvovrstna, dobila stalno
mesto. Plača dobra. — Ponudbe na: Konfekcijsko
tovarno **FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA,**
Emonska cesta št. 8.

PETER KOBAL

Kranj, Glavni trg.

Podružnica: Ljubljana (Kolizej)

Tvornica vseh vrst tapetniskih izdelkov in zaloga
vseh v to stroko spadajočih predmetov, kakor
tudi velezaloga pohištva. — Specialna trdika
klubgarnitur. Zaloga Crin d'Afrique, morske trave.

Urednik: Franc Terseglav.